नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

"सबल सङ्घीयता; सक्षम, सुदृढ र जनउत्तरदायी सार्वजनिक प्रशासन"

दशवर्षे रणनीतिक योजना

(आ.व. २०७७/७८-२०८७/८८ सम्म)

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
२०७७

"सबल सङ्घीयता; सक्षम, सुदृढ र जनउत्तरदायी सार्वजनिक प्रशासन"

दशवर्षे रणनीतिक योजना

(आ.व.२०७७/०७८ - २०८७/०८८ सम्म)

नेपाल सरकार

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

प्रधानमन्त्री

काठमाडौं, नेपाल

शुभकामना

नेपालको संविधानले सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निश्पक्ष, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त, जनउत्तरदायी र सहभागितामूलक बनाउँदै राज्यबाट प्राप्त हुने सेवा-सुविधा जनताको समान र सहज पहुँच सुनिश्चित गरी सुशासनको प्रत्याभूति गर्ने विषयलाई राज्यका नीतिको रुपमा अङ्गीकार गरेको छ। मुलुकमा सुशासन कायम गरी नागरिकका सामाजिक-आर्थिक आकांक्षा पूरा गर्दै अगाडि बढ्ने क्रममा शासन सञ्चालनको पद्धति र औजारलाई समयसापेक्ष सुधार र परिमार्जन गर्दै लैजान आवश्यक हुन्छ। संविधान बमोजिम नागरिकलाई प्राप्त आधारभूत मौलिक हकको वास्तविक अनुभूति गर्न सक्ने वातावरणको विकासका लागि पनि शासन पद्धतिमा सुधार आवश्यक हुन्छ। यतिबेला हामीलाई **'समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली'**को राष्ट्रिय आकाङ्क्षा पूरा गर्न सक्षम र सुदृढ मुलुकी प्रशासनको खाँचो रहेको छ।

सुशासन र सेवाप्रवाहको जिम्मेवारीलाई राज्यप्रणालीका सबै अङ्गहरुबाट प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न जरुरी छ। जनताको सबैभन्दा नजिक रहेर सेवा प्रवाह गर्ने स्थानीय तहको प्रभावकारिताले समग्र सङ्घीय प्रणालीको सफल कार्यान्वयनमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्छ। तसर्थ स्थानीय तहको शासन पद्धतिलाई मितव्ययी, सदाचारयुक्त, जवाफदेही र क्षमतावान वनाउने विषय अहिले हाम्रो प्राथमिकतामा छ।

सङ्घीयता कार्यान्वयनमा आइसकेपछिको विगत तीन वर्षभन्दा बढी अवधीमा मुलुकको सार्वजनिक प्रशासन, सेवाप्रवाह र स्थानीय तहबाट सम्पादित कार्यको समीक्षा गर्दै सङ्घीयताको अभ्यासलाई लक्ष्योन्मुख तुल्याउन यसको समीक्षा गरी प्राप्त अनुभवका आधारमा भावी रणनीति तय गर्नुपर्ने आवश्यकता छ। यसका अतिरिक्त प्रशासन सुधार एवम् स्थानीय स्वायत्त शासनसम्बन्धी विगतका प्रयासहरूको वस्तुगत समीक्षा गरी प्रशासन सुधार सम्बन्धमा प्राप्त भएका सुझाव समेतका आधारमा सार्वजनिक सेवाको समयसापेक्ष विकास तथा रूपान्तरणका लागि दीर्घकालीन सोच सहितको रणनीति तय गर्न आवश्यक देखिएको छ। यस सन्दर्भमा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले 'सवल सङ्घीयताः सक्षम, सुदृढ र जनउत्तरदायी सार्वजनिक प्रशासन' भन्ने दीर्घकालीन सोचका साथ दश वर्षे रणनीतिक योजना तयार गरेको थाहा पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ।

यस रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनबाट मुलुकी सार्वजनिक प्रशासन, सेवाप्रवाह र स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता सुदृढीकरणमा महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने अपेक्षा गरेको छु। योजनाले परिलक्षित गरेका उद्देश्यहरु हासिल गर्न नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरु तथा प्रदेश तथा स्थानीय तहको पनि महत्वपूर्ण भूमिका रहनेछ। त्यसैगरी यसको सफल कार्यान्वयनमा विकास साझेदार संस्था र गैर सरकारी तथा नीजि क्षेत्रको समेत प्रभावकारी परिचालन गर्न आवश्यक छ। योजना तर्जुमाको क्रममा संलग्न रहने मन्त्रालयका पदाधिकारी तथा महत्वपूर्ण सुझावहरु प्रदान गर्ने सबै व्यक्तित्वहरुमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दै यसको सफल कार्यान्वयनको शुभेच्छा व्यक्त गर्दछु।

१९ चैत २०७७

केपी शर्मा ओली

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

फोन { ४२००५०५ ४२००२९९ ४२००३०६
फ्याक्स नं.: ४२००३२२

पत्र संख्याः-

चलानी नं.:-

मन्तव्य

मुलुक सङ्घीय स्वरूपमा रूपान्तरण भइसकेपश्चात् अन्तरसरकार समन्वय, स्थानीय तहको संस्थागत सुदृढीकरण, स्थानीय पूर्वाधार विकास, सार्वजनिक सेवाको व्यवस्थापन, सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता विषयमा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दै आएको छ। त्यसैगरी, मन्त्रालयले सरकारी सेवामा मानव संशाधन व्यवस्थापनका लागि केन्द्रीय निकायको भूमिका समेत निर्वाह गर्दै आइरहेको छ। राजनीतिक परिवर्तनलाई आत्मसात गरी प्रशासन र राजनीतिबीच सहयोगात्मक सम्बन्ध स्थापित गर्दै मुलुकले लिएको "समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली" को लक्ष्य प्राप्तिका लागि सङ्घीयताको कार्यान्वयन र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउन दीर्घकालीन सोच सहितको स्पष्ट मार्गचित्रको आवश्यकता रहेको छ। सङ्घीय प्रणालीको सबल कार्यान्वयन र सार्वजनिक सेवा व्यवस्थापनमा देखा परेका विविध चुनौतीको सामना गर्दै प्राप्त अवसर उपयोगको सुनिश्चितताका लागि मन्त्रालयले दश वर्षे रणनीतिक योजना तर्जुमा गरेको छ।

नेपालमा प्रशासन सुधारका लागि विभिन्न समयमा आयोग तथा समितिहरु गठन भै विभिन्न सुझावहरु प्राप्त भएका छन्। यस्ता सुझावहरुमध्ये सार्वजनिक सेवाको दीर्घकालीन सोच सहितको प्रशासन सुधारको स्पष्ट मार्गचित्रको आवश्यकतालाई धेरैजसो प्रतिवेदनले औंल्याएका छन्। त्यसैगरी, सार्वजनिक सेवा व्यवस्थापनका सन्दर्भमा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा अभ्यासमा आएका नवीनतम अवधारणाहरूलाई आन्तरिकीकरण गर्दै नेपालको सार्वजनिक प्रशासनलाई सुदृढ तुल्याउन पनि स्पष्ट मार्गदर्शनको खाँचो रहेको छ। यस परिप्रेक्ष्यमा सार्वजनिक सेवालाई समयानुकूल रुपान्तरण गर्ने नीतिगत दस्तावेजको रुपमा प्रस्तुत रणनीतिक योजना कोषेढुङ्गा सावित हुने विश्वास लिएको छु।

सङ्घीयताको सफल कार्यान्वयनका लागि मन्त्रालयले मूलतः समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्न सक्ने भएकाले रणनीतिक योजनाले परिलक्षित गरेका समष्टीगत लक्ष्य प्राप्तीका लागि पनि मन्त्रालयको एकल प्रयासले मात्र संभव छैन। यसका लागि नेपाल सरकारका सबै निकायहरु तथा प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको महत्वपूर्ण भूमिकाको अपेक्षा गरिएको छ। त्यसबाहेक, यसको सफल कार्यन्वयनका लागि राजनीतिक नेतृत्व, निजी क्षेत्र एवम् विकास साझेदार संस्थाहरुको सहयोगात्मक सम्बन्धको पनि उत्तिकै महत्व रहेको छ। रणनीतिक योजना एक गतिशील दस्तावेज भएको हुँदा यसको कार्यान्वयन र समयसापेक्ष सुधारका लागि सरोकारवालाबाट प्राप्त हुने सुझाव तथा पृष्ठपोषणलाई सदैव मार्गदर्शनका रूपमा लिइनेछ।

अन्त्यमा, प्रस्तुत रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने कार्यमा आफ्नो बौद्धिक ज्ञानको उपयोग गरी यस स्वरूपमा ल्याउन मेहनत गर्ने योजना तर्जुमा कार्यदल तथा मन्त्रालयका सम्बद्ध सबै कर्मचारीहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु। त्यसैगरी, मन्त्रालयले तयार गरेको मस्यौदाउपर आफ्नो अमूल्य राय, सुझाव, प्रतिक्रिया तथा पृष्ठपोषण प्रदान गर्नुहुने सार्वजनिक सेवाका पूर्व प्रशासक एवम् विज्ञहरूलाई पनि हार्दिक धन्यबाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु। साथै प्रस्तुत रणनीतिक योजनाको सफल कार्यान्वयनको अपेक्षा गरेको छु।

२०७७ चैत्र १७

(गणेशसिंह ठगुन्ना)
मन्त्री
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

मुख्य सचिव

काठमाडौं, नेपाल

शुभकामना

नेपालको संघीयताको कार्यान्वयन, निजामती प्रशासनको केन्द्रीय सञ्चालन तथा स्थानीय पूर्वाधार विकासमा अहम् भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले दशवर्षे रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्न लागेको थाहा पाउँदा अत्यन्त खुसी लागेको छ ।

सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयमा आधारित नेपालको संघीयतालाई नेपालको संविधानको भावना अनुरुप सफल रुपमा कार्यान्वयन गर्न तीनतह बीच आपसी सहकार्य, सहयोग र समन्वय अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक हुन्छ । यसमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको भूमिका अग्रणी रहन्छ । यस मन्त्रालयलाई निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका शर्तहरुको निर्धारण एवं निजामती कर्मचारीको व्यवस्थापन र सञ्चालनका सम्बन्धमा केन्द्रीय निकायको रुपमा कार्य गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकिएको छ । तीन तहको प्रशासनिक पुनर्संरचना, तदनुरुपको कर्मचारी व्यवस्थापन तथा समायोजन जस्तो जटील कार्य यो मन्त्रालयलाई सुम्पिएकोमा सो कार्य आधारभूत रुपमा सफलतापूर्वक सम्पन्न भैसकेको छ । संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको अर्को महत्वपूर्ण जिम्मेवारी स्थानीय तहमा पूर्वाधार विकास, सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सहजीकरण तथा प्रदेश र स्थानीय तहको क्षमता विकास हो । यसका लागि मन्त्रालयले छुट्टै कार्यक्रम नै कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

"सम्वृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" को राष्ट्रिय आकांक्षा पूरा गर्न नेपाल सरकारका सबै निकाय र अझ खासगरी मन्त्रालयहरुले मुलुकले अंगीकार गरेको दीर्घकालीन सोंच र विकास लक्ष्य पूरा हुने गरी आ-आफ्नो निकायको रणनीतिक योजना तर्जुमा गरी कार्य गर्नु जरुरी छ । यस अवस्थामा संघीयताको कार्यान्वयन, निजामती प्रशासनको सञ्चालन र प्रदेश तथा स्थानीय तहको क्षमता विकास जस्ता अत्यन्त महत्वपूर्ण जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले दशवर्षे रणनीतिक सोंच र योजनाका साथ कार्य अघि बढाउनु ज्यादै सुखद र उत्साहजनक विषय हो । संघ, प्रदेश र स्थानीय तीनै तहसंग प्रत्यक्ष कार्यात्मक अन्तरसम्बन्ध भएको मन्त्रालयबाट भएको यस कार्यबाट तीनवटै तह लाभान्वित हुने निश्चित छ । यसबाट नेपाल सरकारका अन्य मन्त्रालय र निकायलाई पनि प्रेरणा प्राप्त हुने विश्वास गरेको छु।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको रणनीतिक योजनाको पूर्ण र सफल कार्यान्वयनको लागि हार्दिक सुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

२०७७ चैत, २०

(शंकरदास बैरागी)

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं
फोन { ४२००५०५ ४२००२९९ ४२००३०६
फ्याक्स नं.: ४२००३२२

पत्र संख्याः-

चलानी नं.:-

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाण्डौं

मन्तव्य

नेपाल सरकार कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ ले सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई कर्मचारी व्यवस्थापनको केन्द्रीय निकायका अतिरिक्त सङ्घ र स्थानीय तह तथा प्रदेश र स्थानीय तहबीच समन्वय गर्ने निकायको रूपमा र स्थानीय पूर्वाधार विकासको सहजीकरण सम्बन्धी जिम्मेवार प्रदान गरेको छ। मन्त्रालयलाई प्राप्त जिम्मेवारी कुशलतापूर्वक निर्वाह गर्दै सेवा प्रवाहका सबै प्रक्रिया एवम् कौशलतामा समयानुकूल परिवर्तन गरी नागरिकमा सार्वजनिक प्रशासनप्रति विश्वास अभिबृद्धि गर्नु आजको प्रमुख चुनौती रहेको छ।

सङ्घीय शासन प्रणालीलाई सबल,सक्षम र सुदृढ बनाउन आम नागरिक सम्म सहज, सरल एवम् गुणस्तरीय सेवाको प्रवाह हुनुपर्दछ। यसै तथ्यलाई मध्यनजर गरी मन्त्रालयले आफ्नो दशवर्षे रणनीतिक योजना तर्जुमा गरेको छ। **सबल सङ्घीयता; सक्षम, सुदृढ र जनउत्तरदायी सार्वजनिक प्रशासन** भन्ने दीर्घकालीन सोचका साथ तयार भएको यस रणनीतिक योजनाले सङ्घीयता कार्यान्वयन सहजीकरण, सार्वजनिक सेवामा मानव संसाधन व्यवस्थापन,स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सहजीकरण एवम् सेवा प्रवाह र सुशासन जस्ता चार रणनीतिक स्तम्भ तय गरी सो बमोजिम कार्यनीति एवम् कार्ययोजना निर्धारण गरेको छ। यस रणनीतिक योजनाको सफल कार्यान्वयनवाट नतिजामुखी, प्रतिबद्ध, स्वउत्प्रेरित, कुशल एवम् प्रविधिमैत्री जनउत्तरदायी सार्वजनिक प्रशासन निर्माण भई सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्दान्तमा आधारित सङ्घीय शासन प्रणालीको सवलीकरण हुने विश्वास लिन सकिन्छ।

भूमण्डलीकरणले ल्याएको परिवर्तनलाई आत्मसात गर्नसक्ने व्यवसायिक, क्षमतावान एवम् कुशलताको विकास गर्दै जनअपेक्षित विकास प्रशासनलाई नतिजामुखी बनाउने दिशामा यस योजनाले स्पष्ट मार्गदर्शन गरेको छ। केन्द्रीय प्रशासनिक निकायको हैसियतले मन्त्रालयबाट जारी भएको यो रणनीतिक योजना सङ्घीय मन्त्रालय, प्रदेश सरकार एवम् स्थानीय तहको प्रशासनिक समन्वय तथा नीति निर्माणमा सहयोगी सिद्ध हुने विश्वास मन्त्रालयले लिएको छ। दिगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्न लिनुपर्ने समयसापेक्ष रणनीति एवम् अतिकम विकसित मुलुकको श्रेणीबाट नेपालको स्तरोन्नती भएको सन्दर्भमा अपनाउनु पर्ने भावी रणनीति समेतलाई सहयोग सिद्ध हुने अपेक्षाका साथ यो रणनीतिपत्र तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

अन्त्यमा, यस रणनीतिक योजनाको मस्यौदा तयार गर्न गठित कार्यदलका सदस्यहरू, यस उपर राय सुझाव प्रदान गर्ने मन्त्रालय र अन्तरगत निकायका सहकर्मी कर्मचारीहरू र विज्ञका रुपमा महत्वपूर्ण पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने सबैमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

धन्यवाद।

चैत २०७७

एकनारायण अर्याल

सचिव

विषय सूची

परिच्छेद - एकः परिचय १

१.१ पृष्ठभूमि १

१.१.१ विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था २

१.१.२ अवसर ३

१.१.३ चुनौती ४

१.२ सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन सम्बन्धी सवालहरू ५

१.३ रणनीतिक योजनाको आवश्यकता तथा औचित्य ६

१.४ रणनीतिक योजनाको खाका ७

परिच्छेद – दुईः दीर्घकालीन सोच ९

२.१ सोच ९

२.२ लक्ष्य ९

२.३ उद्देश्य ९

२.४ प्राथमिकता ९

२.५ मूल्य १०

परिच्छेद – तीनः रणनीतिक स्तम्भ, रणनीति तथा कार्यनीति ११

३.१ रणनीतिक स्तम्भहरू ११

३.२ रणनीति तथा कार्यनीतिहरू ११

परिच्छेद – चारः कार्यान्वयन योजना १७

४.१ कार्ययोजना १७

४.२ समन्वय ७२

४.३ स्रोत व्यवस्थापन ७२

४.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र जोखिम पहिचान ७२

परिच्छेद-एकः परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल सरकार कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ बमोजिम सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले सङ्घीयताको व्यवस्थापन गर्ने र सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने केन्द्रीय निकायको रूपमा आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्दछ। सङ्घीयताको व्यवस्थापनका सन्दर्भमा यस मन्त्रालयले सङ्घ र स्थानीय तह तथा प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्पर्क र सम्बन्धका विषयमा एवम् स्थानीय पूर्वाधार निर्माणमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने हुन्छ। यसैगरी सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी आवश्यक नीतिगत र कानूनी व्यवस्था एवम् जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ। साथै मुलुकको सार्वजनिक प्रशासनलाई समयसापेक्ष बनाउनका लागि प्रशासनका विविध आयामहरूका बारेमा अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गरी प्रशासनिक सुधार गर्ने कार्य पनि यही मन्त्रालयको जिम्मेवारीमा पर्दछ।

नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिका लागि सङ्घीयताको व्यवस्थापन एक महत्त्वपूर्ण आयामको रूपमा रहेको छ। नेपालको संविधान जारी भएपश्चात् तीनै तहमा निर्वाचन समेत सम्पन्न भई निर्वाचित जनप्रतिनिधिमार्फत् तीनै तहका सरकारको कार्यसञ्चालन भइरहेको छ। संविधानले निर्दिष्ट गरेको प्रक्रियाबमोजिम सबै तहका सरकारहरूबीच कामको बाँडफाँटसहित कानूनी र संस्थागत प्रबन्ध गरिएको छ। नेपालको संविधानको धारा २३२ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुने भन्ने उल्लेख छ। संविधानको यसै प्रावधानलाई प्रभावकारी बनाउन सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७ तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको छ।

सङ्घीयता व्यवस्थापनको महत्त्वपूर्ण पाटोको रूपमा रहेको प्रशासनिक पुनःसंरचना तथा कर्मचारी समायोजनका कार्य सम्पन्न भइसकेका छन्। मन्त्रालयले कर्मचारी व्यवस्थापनको केन्द्रीय निकायको रूपमा सङ्घ र स्थानीय तह तथा प्रदेश र स्थानीय तहबीच समन्वय गर्ने कार्य गरिआएको छ। सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका निर्वाचित सरकारको हालसम्मको कार्यप्रगति, अनुभव एवम् समग्र आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दै आगामी दिनमा मन्त्रालयले लिनुपर्ने कार्यदिशाका बारेमा स्पष्ट हुनु जरूरी रहेको छ ।

नेपालमा वि.सं. १९७६ मा काठमाडौं म्युनिसिपालिटीको घोषणा पश्चात् स्थानीय शासकीय व्यवस्थाको लागि स्थानीय पञ्चायत, ग्राम पञ्चायत तथा नगर पञ्चायत जस्ता निकायहरूको गठन हुन थालेको पाइन्छ। प्रजातन्त्रको स्थापनासँगै २००९ सालमा त्रिभुवन ग्राम विकास कार्यक्रम अन्तरगत १५० ग्राम विकास ब्लकको अवधारणा प्रारम्भ भयो। वि. सं. २०१३ मा योजनाबद्ध विकासको प्रारम्भ पछि वि.सं. २०१८ मा पहिलो पटक गाउँ पञ्चायत ऐन जारी भई ३,३४७ वटा गाउँ पञ्चायतको स्थापना गरियो। राजनीतिक व्यवस्थामा भएका परिवर्तनसँगै विकेन्द्रीकरण र स्थानीय स्वायत्त शासनका क्षेत्रमा विभिन्न आयोग, समिति

लगायतका संरचनाहरूबाट सुझावसहितका प्रतिवेदनहरू प्राप्त भएका छन्। वि. सं. २०४६ सालको राजनीतिक परिवर्तनको भावना तथा समकालीन रूपमा विकास भएका मान्यताहरू समेत समावेश गरी स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०५६ जारी भयो। अन्ततः वि.सं. २०६२/६३ सालमा भएको राजनीतिक परिवर्तन एवम् २०७२ सालमा दोस्रो संविधानसभाबाट जारी भएको नेपालको संविधानले राज्यको मूलभूत शासकीय प्रणाली तथा संरचनामा नै परिवर्तन गरी सङ्घीय शासन व्यवस्थाको थालनी भएको छ।

प्रजातन्त्रको स्थापनापूर्व हुकुमी शैलीमा सञ्चालन भएको नेपालको प्रशासनमा वि.सं. २००७ साल पश्चात् औपचारिक रूपमा सुधारको प्रारम्भ भयो। वि.सं. २००९ सालको बुच कमिशन र त्यसपछि विभिन्न कालखण्डमा गठन भएका प्रशासन सुधार आयोग तथा समितिले दिएका प्रतिवेदन एवम् सुझावहरूको आधारमा नेपालको प्रशासनमा महत्वपूर्ण सुधारहरू भएका छन्। त्यसैगरी आवधिक रूपमा तयार गरी कार्यान्वयन भएका योजनाहरू, वार्षिक योजनाहरू, निश्चित् समस्या समाधानका लागि गठन भएका समिति तथा आयोगका दस्तावेजहरूले निरन्तर रूपमा मुलुकको सार्वजनिक प्रशासनलाई दिशानिर्देश गरिनैरहेका छन्।

विशेषतः आठौं पञ्चवर्षीय योजना पश्चात्का सबै योजनाहरूमा सार्वजनिक प्रशासनलाई विकास प्रशासनको पूर्वाधारको रूपमा समावेश गर्दै आएको पाइन्छ। स्थानीय शासन मुलतः नागरिक सेवा प्रवाहसँग प्रत्यक्ष जोडिएको तथा सेवा प्रवाहका लागि कर्मचारी प्रशासन प्रमुख औजार भएको हुँदा सङ्घीय मामिला र सार्वजनिक प्रशासन एकापसमा अन्योन्याश्रित रहेका छन्। परिवर्तित शासकीय संरचना एवम् सङ्घीय शासन प्रणालीलाई सबल तुल्याउँदै आम नागरिकमा सार्वजनिक प्रशासनप्रतिको सकारात्मक दृष्टिकोण अभिवृद्धि गराई सहज, सरल एवम् गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने अहिलेको मुलुकी प्रशासनको प्रमुख दायित्व रहेको छ। यही दायित्व पूरा गर्ने सन्दर्भमा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले आगामी दश वर्षसम्म सम्पादन गर्नुपर्ने क्रियाकलापलाई स्पष्ट दिशानिर्देश गर्न यो रणनीतिक योजना तयार गरेको छ।

१.१.१ विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था

सङ्घीय मामिला व्यवस्थापन तथा सामान्य प्रशासनका सन्दर्भमा देहायबमोजिम कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था गरिएका छन् :-

१. नेपालको संविधानले शासकीय संरचना र सरकारी सेवाको गठनसम्बन्धी व्यवस्था गरी सार्वजनिक प्रशासनलाई मार्गदर्शन गरेको,
२. सङ्घीयता व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग नियमावली, २०७६, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७, सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७ लगायतका सङ्घीय कानून तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा रहेका,

३. निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० ले निजामती कर्मचारीहरूको सेवा शर्त तथा समग्र कर्मचारी व्यवस्थापनसम्बन्धी विषयलाई व्यवस्थित गरेको,
४. भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ ले सार्वजनिक पदाधिकारीहरूले अख्तियारको दुरूपयोग गरी हुने भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि सजाय तथा रोकथामका विषयहरूलाई व्यवस्थित गरेको,
५. सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ तथा नियमावली, २०६५ ले मुलुकको सार्वजनिक प्रशासनलाई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, समावेशी तथा जनसहभागितामूलक बनाउने सम्बन्धमा विविध व्यवस्था गरेको,
६. निजामती कर्मचारीको राष्ट्रिय तालीम नीति, २०७१ को आधारमा निजामती कर्मचारीहरूको लागि अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन तालीम तथा क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको,
७. नेपालको संविधान बमोजिम सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका एकल तथा साझा अधिकारका सूचीमा समाविष्ट कार्यहरूको विस्तृतीकरण प्रतिवेदन वि.सं. २०७३ सालमा नेपाल सरकारका मुख्य सचिवको संयोजकत्वमा तयार गरिएको,
८. कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम निजामती सेवा तथा अन्य सरकारी सेवाका कर्मचारीहरूलाई सङ्घ प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको,
९. नेपालको संविधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तहका क्षेत्राधिकार भित्रका विषय कार्यान्वयनको लागि सहजीकरण गर्न मन्त्रालयले नमूना कानून, मापदण्ड तथा कार्यविधिहरू तयार गरी उपलब्ध गराएको,
१०. पन्ध्रौं पञ्चवर्षीय योजना (आ.व. २०७६/७७–२०८०/८१) ले परिलक्षित गरेको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा प्राथमिकताबमोजिम सङ्घीय इकाइहरूले विकास योजनामा सामन्जस्यता कायम गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको,
११. आयोजनाको प्रकृति र प्रभाव क्षेत्रको आधारमा कार्यान्वयनमा रहेका आयोजनाहरू सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको जिम्मेवारी अनुसार बाँडफाँट गरिएको,
१२. स्थानीय तह पुनःसंरचना आयोगको प्रतिवेदन, २०७३ बमोजिम ७५३ वटा स्थानीय तहहरू गठन गरिएको,
१३. सङ्घीय तहबाट कार्यान्वयनमा रहेका स्थानीय तहको क्षेत्राधिकारभित्रका आयोजना कार्यान्वयनको लागि स्रोत साधनसहित सम्बन्धित स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरिएको,
१४. स्थानीय पूर्वाधार विकास नीति, २०६१ कार्यान्वयन भई स्थानीय पूर्वाधार विकासका समग्र क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरिएको।

१.१.२ अवसर

राज्यको शासकीय संरचनामा भएको रूपान्तरण एवम् राजनीतिक र प्रशासनिक पर्यावरणमा आएको परिवर्तनले देहायबमोजिमका अवसरहरूको सिर्जना गरेको छ:-

१. आम नागरिकलाई लोकतन्त्रका लाभहरूको समुचित र समन्यायिक वितरणको अनुभूति दिलाउने,

२. नागरिकले सङ्घीय शासन प्रणालीबाट स्थानीयस्तरमा प्राप्त गर्ने सार्वजनिक सेवा, सुरक्षा, सुविधा एवम् विकासको प्रतिफल विगतको तुलनामा उन्नत तथा प्रभावकारी तुल्याउने,
३. तीनै तहका सरकार (three tiers of government) बीच समन्वय, सहकारिता र सहअस्तित्वलाई थप दरिलो तुल्याउँदै नेपालको सङ्घीय प्रणाली विश्वमा नै मानकको रूपमा प्रस्तुत गर्ने,
४. अन्तरस्थानीय तह सहयोग (intermunicipal cooperation) एवम् सञ्जाल स्थापित गर्दै विकास कार्य एवम् सेवा प्रवाहमा आत्मनिर्भरता तथा अन्तरनिर्भरतालाई (independency and interdependency) सन्तुलनमा राख्ने,
५. स्थानीय तहमा एकीकृत पूर्वाधार विकासको लागि योजना तर्जुमा तथा स्रोत व्यवस्थापनमा सहजीकरण एवम् राष्ट्रियस्तरमा स्थानीय पूर्वाधारका क्षेत्रगत तथ्याङ्क एकीकृत गर्ने,
६. स्थानीय तहको क्षमता विकास तथा संस्थागत सबलीकरण गर्ने,
७. विकास व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी तुल्याउने,
८. विकास कार्यमा सहभागितामूलक पद्धतिमार्फत् आम नागरिकको अपनत्व अभिवृद्धि गर्ने,
९. सङ्घीय इकाइहरूमा सुशासन, जवाफदेहिता, नागरिकप्रति उत्तरदायी भाव, लोकतान्त्रिकपन लगायतका मूल्यमान्यता स्थापित गर्ने,
१०. राजनीतिक प्रणालीमा भएको परिवर्तनलाई कर्मचारीतन्त्रीय प्रणालीबाट पूर्णरूपमा जागरुकता, तदारुकता एवम् सिर्जनशीलतासहित सहयोग गर्ने तथा सार्वजनिक प्रशासनमा नवप्रवर्तनलाई प्रवेश गराउने,
११. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय तालीम, अध्ययन तथा अनुभव आदानप्रदान जस्ता कार्यक्रमहरूबाट प्राप्त भएको ज्ञान, सीप, क्षमता एवम् कौशलको उपयोग गरी नेपालको सार्वजनिक प्रशासनलाई प्रतिस्पर्धी, जुझारु, नतीजाकेन्द्रित, सक्षम र सुसूचित तुल्याउने,
१२. सार्वजनिक व्यवस्थापनको क्षेत्रमा प्रविधिको ज्ञान, सीप र क्षमता भएका जनशक्ति परिचालन गर्ने उपयुक्त योजना एवम् सोच तय गर्ने,
१३. समावेशीकरणको नीति अनुरूप निजामती सेवालाई समावेशी बनाउँदै लैजाने,
१४. सार्वजनिक प्रशासनको क्षेत्रमा अनुसन्धानमा आधारित कार्यसंस्कृतिको विकास गर्ने ।

१.१.३ चुनौती

सङ्घीय शासन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन एवम् सार्वजनिक प्रशासनको सुदृढीकरणका सन्दर्भमा निम्नानुसारका चुनौतीको उपयुक्त तवरले सामना गर्नुपर्ने देखिएको छ :-

१. सङ्घीय प्रणाली व्यवस्थापनका सरोकारवालाहरूमा सङ्घीयताका सम्बन्धमा समान बुझाइ र समझदारी कायम गर्नु,
२. राजनीतिक, प्रशासनिक र वित्तीय सङ्घीयतालाई सबल र प्रभावकारी बनाउनु,
३. सङ्घीयता व्यवस्थापनलाई सन्तुलित, मितव्ययी, पारदर्शी, जवाफदेही, जनमुखी एवम् सदाचारयुक्त तुल्याउनु,

४. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीबीचको अन्तरसम्बन्ध तथा सीमाहरू परिभाषित गरी समन्वयात्मक र सहयोगात्मक भावनाबाट कार्यसम्पादन गर्नु,
५. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका एकल तथा साझा अधिकारका विषयमा कानून निर्माण गर्दा संविधानको भावना र मर्म अनुरूप सामन्जस्यता कायम गर्नु,
६. वित्तीय सङ्घीयतालाई पूर्ण र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरी सङ्घीय इकाइहरूबीच वित्तीय सङ्घीयता सम्बन्धको बुझाइमा एकरूपता कायम गर्नु,
७. नागरिकको बढ्दो आकाङ्क्षा सम्बोधन गर्दै सेवा प्रवाहका सबै प्रक्रिया एवम् कौशलतामा परिवर्तन गरी नागरिकमा सार्वजनिक प्रशासनप्रति विश्वास अभिबृद्धि गर्नु,
८. सार्वजनिक सेवामा प्रतिभावान जनशक्तिलाई आकर्षण गर्नु एवम् सेवामा रहेकालाई टिकाइराख्नु,
९. कर्मचारीको सोच, रुचि, अनुभव तथा अध्ययनको क्षेत्र समेतका आधारमा जिम्मेवारी प्रदान गर्दै उपयुक्त रूपमा कामको सिर्जना गरी कर्मचारीको ज्ञान, सीप, सक्षमता एवम् कुशलताको पूर्णरूपमा उपयोग गर्नु,
१०. सार्वजनिक प्रशासनसम्बन्धी नवीनतम् अवधारणाहरूको आन्तरिकीकरण गर्नु,
११. निजामती सेवालाई निरन्तर सिकाइको आधारको रूपमा विकसित गर्दै अन्तरक्रियात्मक शैलीबाट प्रशासकीय प्रबन्ध गर्दै जानु,
१२. निजामती सेवामा कार्यसम्पादन र उत्प्रेरणाबीचको सहसम्बन्धलाई दृष्टिगत गरी मूल्याङ्कन पद्दतिलाई वस्तुगत र वैज्ञानिक बनाउने एवम् प्रोत्साहन र सुधार (reward and reform) लाई कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनसँग आबद्ध गर्नु,
१३. स्रोत साधनको समयोचित व्यवस्थापन एवम् अपेक्षा गरिएका सुधारहरुलाई निरन्तरता प्रदान गर्नु ।

१.२ सङ्घीय मामिला व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक प्रशासन सम्बन्धी सवालहरू

सङ्घीय मामिला तथा सार्वजनिक प्रशासनका विविध पक्षहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धमा मन्त्रालयले गरेका प्रयास, राजनीतिक प्रणाली एवम् शासकीय पर्यावरणमा आएको परिवर्तनबाट प्राप्त अवसर तथा सिर्जना गरेका चुनौतीहरू समेतको विश्लेषण गर्दा देहायबमोजिमका सवालहरू देखिएका छन्:-

१. गतिशील अन्तरसरकारी सम्बन्ध,
२. सन्तुलित विकास र सङ्घीयता,
३. राजनीतिक परिवर्तन अनुकूल प्रशासनिक क्षेत्रमा सुधार,
४. सङ्घीय विकासका लागि सरोकारवालाहरूबीच सहकार्य,
५. वित्तीय सङ्घीयताको कार्यान्वयन, आत्मनिर्भर एवम् जवाफदेही र सक्षम स्थानीय तह,
६. सङ्घीय इकाइहरूबीच अधिकार, जिम्मेवारी र उत्तरदायित्वको स्पष्टता,
७. लोकतन्त्रका लाभको समन्यायिक वितरण,
८. जनउत्तरदायी, सक्षम र उत्प्रेरित कर्मचारीतन्त्र,
९. अधिकार र जिम्मेवारीबीच तादात्म्यता,
१०. संगठनात्मक संरचनाको आकार र कार्यबोझको सन्तुलन,

११. सार्वजनिक सेवामा सूचना प्रविधिको विकास र दिगोपना,
१२. सार्वजनिक सेवाहरूको सम्मिलन र विघटन, सामान्यीकरण वा विशिष्टीकरण ।

१.३ रणनीतिक योजनाको आवश्यकता तथा औचित्य

सङ्घीयता कार्यान्वयनपछि सार्वजनिक सेवा र स्थानीय तहबाट सम्पादित कार्यको समीक्षा गर्दै सङ्घीयताको अभ्यासलाई उद्देश्य उन्मुख बनाउन भावी रणनीति तय गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ। यसका अतिरिक्त आर्थिक, सामाजिक एवम् राजनीतिक परिवर्तनको सापेक्षतामा सार्वजनिक प्रशासनलाई लोकतान्त्रिक, नतिजामुखी, प्रतिबद्ध, जनमुखी, सदाचारी, क्षमतावान, सुसूचित, उत्प्रेरित, सरल, कुशल एवम् प्रविधिमैत्री बनाउन स्पष्ट दीर्घकालीन सोच तय गर्नु आवश्यक छ ।

त्यसैगरी प्रशासन सुधार एवम् स्थानीय स्वायत्त शासनसम्बन्धी विगतका प्रयासहरूको वस्तुगत समीक्षा गरी प्रशासन सुधार सम्बन्धमा गरिएका प्रयास र प्राप्त भएका सुझाव समेतका आधारमा सार्वजनिक सेवाको समयसापेक्ष विकास तथा रूपान्तरणका लागि दीर्घकालीन सोच सहितको रणनीति तय गर्न आवश्यक देखिएको छ।

प्रस्तुत सन्दर्भमा, यस रणनीतिक योजनाको आवश्यकता र औचित्य देहायबमोजिम रहेको छ :-

१. सबल सङ्घीय प्रणालीको परिकल्पना (visualization) लाई साकार पार्ने सु-स्पष्ट मार्गचित्र तय गर्न,
२. व्यावसायिक, जनमुखी एवम् सदाचारी सार्वजनिक सेवाको विकास गरी सुशासन प्रवर्द्धन गर्न,
३. स्थानीय तहको सबलीकरण तथा सङ्घीय इकाइहरूबीच समन्वय, सहकार्य एवम् सहयोगका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी अन्तरसरकारी सम्बन्धलाई प्रभावकारी तुल्याउने रणनीति तथा कार्यनीति तय गर्न,
४. सङ्घीयताका सरोकारवालाहरूसँग गर्नुपर्ने समन्वय तथा सहकार्यका क्षेत्र र सीमाको पहिचान गरी प्रभावकारी समन्वयका लागि उपयुक्त आधार तय गर्न,
५. दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तिका लागि तहगत सरकारहरूबाट सम्पादन हुने विकास कार्यक्रमबीच परिपूरक सम्बन्ध कायम गर्न ।

भूमण्डलीकरणले ल्याएको परिवर्तनलाई आत्मसात गरी व्यावसायिक, कुशल एवम् क्षमतावान कर्मचारी प्रशासनबाट जनअपेक्षित विकास प्रशासनलाई नतिजामुखी बनाउन यो रणनीतिक योजना कोशेढुङ्गा सावित हुनेछ । केन्द्रीय प्रशासनिक निकायको हैसियतले मन्त्रालयबाट जारी भएको यो रणनीतिक योजना सङ्घीय मन्त्रालय, विभाग, प्रदेश सरकार एवम् स्थानीय तहको प्रशासनिक समन्वय तथा नीति निर्माणमा सहयोगी हुनेछ भन्ने अपेक्षा समेत मन्त्रालयले गरेको छ ।

१.४ रणनीतिक योजनाको खाका

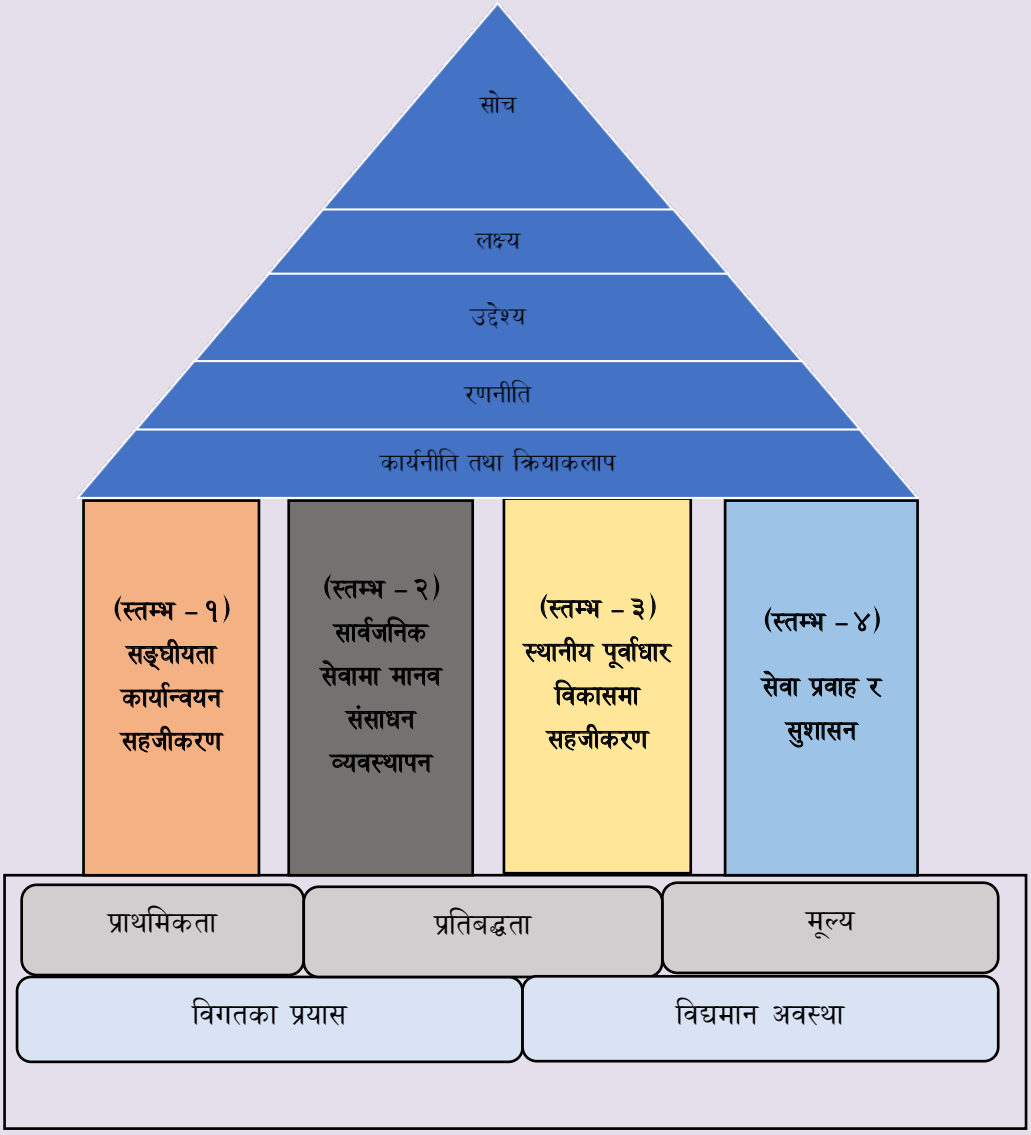

परिच्छेद –दुईः दीर्घकालीन सोच

२.१ सोच

सबल सङ्घीयता; सक्षम, सुदृढ र जनउत्तरदायी सार्वजनिक प्रशासन।

२.२ लक्ष्य

स्थानीय तहको सबलीकरण, तहगत अन्तरसम्बन्धको सुदृढीकरण एवम् व्यावसायिक, सदाचारी र उत्प्रेरित कर्मचारीतन्त्रको विकास गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा उत्कृष्टता ल्याउने ।

२.३ उद्देश्य

१. स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता विकास तथा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका एकल तथा साझा अधिकार कार्यान्वयनमा सङ्घीय इकाइहरू बीच प्रभावकारी समन्वय र सहजीकरण गर्नु,
२. सार्वजनिक प्रशासनमा सदाचारी, व्यावसायिक एवम् जनउत्तरदायी जनशक्तिको प्राप्ति, विकास र उपयोग सुनिश्चित गर्नु,
३. दिगो र सन्तुलित स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि सहजीकरण गर्नु,
४. सहज, सुलभ र गुणस्तरीय सार्वजनिक सेवा प्रवाहका लागि नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र सहजीकरण गर्नु।

२.४ प्राथमिकता

- सक्षम स्थानीय तह
- अन्तरसरकार समन्वय
- सरल, सक्षम, उत्प्रेरित, प्रतिस्पर्धी र व्यावसायिक कर्मचारीतन्त्र
- सार्वजनिक सेवाका जनशक्तिको क्षमता विकास
- असल अभ्यासको प्रयोग एवम् आदान प्रदान
- दिगो स्थानीय पूर्वाधार विकास
- अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग अभिवृद्धि
- सकारात्मक सोचका साथ नागरिकमैत्री सेवा प्रवाह
- नवीनतम प्रविधिको प्रयोग
- सुशासन
- सामाजिक समावेशीकरण
- अनुसन्धान र विकास

२.५ मूल्य

- सदाचारिता तथा निष्ठा
- जनउत्तरदायी
- शालीनता
- समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्व
- सकारात्मकता
- सिर्जनशीलता
- उत्कृष्टता
- पारदर्शीता
- समावेशीता
- व्यावसायिकता
- निस्पक्षता

परिच्छेद – तीनः रणनीतिक स्तम्भ, रणनीति तथा कार्यनीति

३.१ रणनीतिक स्तम्भहरू

स्तम्भ – १ सङ्घीयता कार्यान्वयन सहजीकरण
स्तम्भ – २ सार्वजनिक सेवामा मानव संसाधन व्यवस्थापन
स्तम्भ – ३ स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सहजीकरण
स्तम्भ – ४ सेवा प्रवाह र सुशासन

३.२ रणनीति तथा कार्यनीतिहरू

रणनीतिक स्तम्भ नं १ सङ्घीयता कार्यान्वयन सहजीकरण	
रणनीतिहरू	कार्यनीतिहरू
१.१ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच प्रशासनिक अन्तरसम्बन्ध सुदृढ गर्ने ।	१.१.१ सङ्घीय निजामती सेवा तथा अन्य सरकारी सेवाको गठन तथा सञ्चालनसम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा परिमार्जन गरिनेछ । १.१.२ प्रदेश निजामती सेवा र अन्य सेवा तथा स्थानीय सेवाको सङ्गठन संरचना निर्माणसम्बन्धी नीतिगत आधार तयार गरिनेछ । १.१.३ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको सेवाबीच प्रशासनिक साझेदारी र अन्तरसम्बन्ध कायम गरिनेछ ।
१.२ सङ्घ र स्थानीय तह एवम् प्रदेश र स्थानीय तहबीच प्रभावकारी अन्तरसम्बन्ध कायम गर्ने।	१.२.१ स्थानीय तहको समन्वय, अनुगमन र प्रतिवेदन प्रणालीमा जिल्ला समन्वय समितिको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाइनेछ । १.२.२ सङ्घीयता कार्यान्वयनको सम्बन्धमा विज्ञहरूसँग नीतिगत पृष्ठपोषण लिइनेछ ।
१.३ स्थानीयतहको क्षमता विकास तथा संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने।	१.३.१ स्थानीय तहका लागि आवश्यक नमूना कानून तयार गरी उपलब्ध गराउने, विद्यमान कानूनको अभिलेखीकरण गर्ने र पुनरावलोकन गर्नुपर्ने देखिएका विषयमा समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ । १.३.२ स्थानीय तहको संस्थागत विकासका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरिनेछ । १.३.३ सङ्घीयतासँग सम्बन्धित विषयमा अन्तर्राष्ट्रिय अनुभवको आदानप्रदान, अध्ययन अनुसन्धान, असल अभ्यासहरूको

रणनीतिक स्तम्भ नं १ सङ्घीयता कार्यान्वयन सहजीकरण	
रणनीतिहरू	कार्यनीतिहरू
	अभिलेखीकरण, प्रचारप्रसार र अवलम्बन गरिनेछ । १.३.४ सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक नीति तथा संस्थागत संरचनाको व्यवस्था गरिनेछ।
१.४ स्थानीय तहले हासिल गरेको उपलब्धिलाई एकीकृत राष्ट्रिय उपलब्धिमा समावेश गर्ने ।	१.४.१ स्थानीय तहको योजना तथा बजेट र प्रतिवेदन प्रणालीको स्थापना एवम् सञ्चालनमा समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ।
१.५ स्थानीय तहको अनुदान वितरणलाई कार्यसम्पादनसँग आवद्ध गर्ने ।	१.५.१ स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन गरी क्षमता विकासको रणनीति तर्जुमा र कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ। १.५.२ स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको नतिजालाई अनुदान वितरणको आधारको रूपमा अवलम्बन गर्न समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।
१.६ स्थानीय तहको दिगो र सन्तुलित आर्थिक तथा सामाजिक विकासका लागि समन्वय र सहजीकरण गर्ने।	१.६.१ सामाजिक समावेशीकरण, वातावरणमैत्री स्थानीय शासन, बालमैत्री स्थानीय शासन, पोषणमैत्री स्थानीय शासनजस्ता अभियानमूलक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ। १.६.२ विकासका राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तिको लागि स्थानीय तहमा आर्थिक सामाजिक विकासमा समन्वय, सहकार्य र साझेदारी विकास गरिनेछ।

रणनीतिक स्तम्भ नं २ सार्वजनिक सेवामा मानव संसाधन व्यवस्थापन	
रणनीतिहरू	कार्यनीतिहरू
२.१ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यजिम्मेवारी अनुरूप जनशक्ति प्रक्षेपण गरी सार्वजनिक सेवामा प्रतिभावान व्यक्तिहरूको आकर्षण अभिबृद्धि गर्ने ।	२.१.१ निजामती सेवा तथा अन्य सरकारी सेवाहरूको जनशक्ति योजना तयार गरिनेछ । २.१.२ विश्वविद्यालयको पाठ्यक्रम तथा सेवा प्रवेशको पाठ्यक्रममा निजामती तथा सरकारी सेवाका लागि आवश्यक पर्ने ज्ञान र सीप समावेश गरिनेछ । २.१.३ निजामती कर्मचारीको राष्ट्रिय तालीम नीति परिमार्जन गर्ने एवम् तालीमलाई कर्मचारीको व्यावसायिक क्षमता विकासमा केन्द्रित गरिनेछ । २.१.४ निजामती र अन्य सरकारी सेवालाई आकर्षक सेवा बनाउन

रणनीतिक स्तम्भ नं २ सार्वजनिक सेवामा मानव संसाधन व्यवस्थापन	
रणनीतिहरू	**कार्यनीतिहरू**
	सेवालाई अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डसँग तादात्म्यता कायम गरिनेछ।
२.२ निजामती कर्मचारीहरूमा पेशागत आचरण र व्यावसायिक दक्षता अभिवृद्धि गर्ने ।	२.२.१ सङ्घीय संरचना अनुकूल सरकारी सेवाको राष्ट्रिय नीति बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ । २.२.२ निजामती सेवाका सेवा समूहबीचको वृत्तिपथमा सामञ्जस्यता कायम गरिनेछ । २.२.३ सेवा प्रवेश र तालीमको योग्यताक्रमका आधारमा कर्मचारीको पदस्थापन र कार्यजिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ । २.२.४ सरकारी कर्मचारीहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा प्रभावकारी रूपमा प्रस्तुत हुनसक्ने ज्ञान, सीप, कौशलको विकास गरिनेछ । २.२.५ वैदेशिक अध्ययन, अनुसन्धान तथा तालीमबाट प्राप्त ज्ञान, सीप र क्षमता अनुरूप जिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ । २.२.६ वार्षिक रूपमा नेतृत्व क्षमता मूल्याङ्कन गरी विभागीय प्रमुख, आयोजना प्रमुख लगायतका पदमा जिम्मेवारी दिने व्यवस्था गरिनेछ। २.२.७ निजामती कर्मचारीहरूको आधिकारिक ट्रेड युनियनलाई निजामती कर्मचारीको हित संरक्षणमा केन्द्रित गरिनेछ ।
२.३ वृत्तिपथ तथा सेवा सुविधा पूर्वानुमानयोग्य बनाई निजामती कर्मचारीलाई उत्प्रेरित र उच्च मनोबलयुक्त बनाउने।	२.३.१ निजामती कर्मचारीको सरूवा र बढुवालाई अनुमानयोग्य बनाइनेछ । २.३.२ कर्मचारीको कार्यविवरण र कार्यसम्पादन सम्झौताको नतिजाको आधारमा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ । २.३.३ निजामती र अन्य सरकारी कर्मचारीको हित तथा कल्याणका लागि बीमा, छात्रवृत्ति, सहुलियतपूर्ण ऋण, आवास तथा स्वास्थ्य सुविधा, व्यवसायजन्य स्वास्थ्य र सुरक्षा एवम् कर्मचारी परिवारको स्वास्थ्य, शिक्षा लगायत सामाजिक सुरक्षा जस्ता विषयहरूमा सरकारी लगानी क्रमशः बढाई कर्मचारीको मनोबल र सेवामा आकर्षण वृद्धि गरिनेछ ।
२.४ प्रशासन सुधारलाई संस्थागत गर्न निरन्तर सुधारलाई कार्य संस्कृतिको रूपमा विकास गर्ने।	२.४.१ निजामती सेवा र अन्य सरकारी सेवाका सबै कर्मचारीहरूको प्रशासनिक काम कारवाही एकीकृत अभिलेख प्रणालीमा आधारित बनाइनेछ । २.४.२ प्राज्ञिक क्षेत्र र पेशाविद् सहितको नीति संबाद समूह निर्माण

रणनीतिक स्तम्भ नं २ सार्वजनिक सेवामा मानव संसाधन व्यवस्थापन	
रणनीतिहरू	**कार्यनीतिहरू**
	गरी निरन्तर प्रशासन सुधारको नीति अवलम्बन गरिनेछ । २.४.३ प्रशासन सुधारका लागि गठित विभिन्न आयोगबाट प्राप्त भएका सुझावहरूलाई मार्गचित्रका आधारमा कार्यान्वयन गरिनेछ । २.४.४ निजामती सेवामा रहेको समावेशीकरण नीतिको प्रभावकारिता अध्ययन गरी नीति पुनरावलोकन गरिनेछ ।
२.५ सार्वजनिक सेवालाई प्रभावकारी बनाउन प्राज्ञिक निकाय तथा विज्ञहरूसँगको सहकार्यमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने ।	२.५.१ सार्वजनिक प्रशासनको समग्र सुदृढीकरण गर्न अध्ययन, अनुसन्धान र विकासका लागि पेशागत विज्ञहरूका अलावा निश्चित प्रोत्साहन सहित सेवाभित्रकै जनशक्ति समेत उपयोग गरिनेछ । २.५.२ निजामती र अन्य सरकारी सेवाबाट अवकाश प्राप्त जनशक्तिको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई सरकारी सेवामा उपयोगसम्बन्धी स्पष्ट नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था गरिनेछ ।

रणनीतिक स्तम्भ नं ३ स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सहजीकरण	
रणनीतिहरू	**कार्यनीतिहरू**
३.१ दिगो स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने।	३.१.१ स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ। ३.१.२ स्थानीय पूर्वाधारका क्षेत्रहरूको विषयक्षेत्रगत मापदण्ड र गुरुयोजना तयार गरिनेछ। ३.१.३ स्थानीय पूर्वाधारको दिगोपना सुनिश्चित गर्न सहजीकरण गरिनेछ।
३.२ सबै स्थानीय तहमा न्यूनतम आधारभूत पूर्वाधारहरू विकासका लागि समन्वय र सहजीकरण गर्ने।	३.२.१ सबै स्थानीय तहका केन्द्रहरू पक्की सडकबाट जोड्ने तथा वडा केन्द्रहरू सर्वयाम सञ्चालित सडक सञ्जालमा आवद्ध गरिनेछ। ३.२.२ स्थानीय तहको प्रशासकीय भवन निर्माणमा सहजीकरण गरिनेछ। ३.२.३ स्थानीय सडक सुरक्षा (Local Road Safety) कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। ३.२.४ स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ। ३.२.५ पूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक साधारण निर्माणमुखी

रणनीतिक स्तम्भ नं ३ स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सहजीकरण	
रणनीतिहरू	**कार्यनीतिहरू**
	वस्तुहरूको सहज र दिगो आपूर्ति व्यवस्थामा सहजीकरण गरिनेछ।
३.३ स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सहलगानी तथा सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रवर्द्धन गर्ने।	३.३.१ स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि सहलगानीका क्षेत्र प्रवर्द्धन गर्न समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ। ३.३.२ सार्वजनिक निजी साझेदारीमा स्थानीय पूर्वाधारका नमूना आयोजना सञ्चालन गरी स्थानीय तहहरूलाई अभ्यस्त गराइनेछ ।
३.४ स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायतालाई एकीकृत रूपमा परिचालन गर्ने।	३.४.१ स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालनको ढाँचा (फ्रेमवर्क) तयार गरिनेछ।
३.५ विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने।	३.५.१ विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनसम्बन्धी असल अभ्यासलाई स्थानीयकरण गर्न आवश्यक नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था मिलाइनेछ। ३.५.२ स्थानीय तहको योजना प्रक्रियामा विपद् जोखिम व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनलाई मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ।

रणनीतिक स्तम्भ नं ४ सेवा प्रवाह र सुशासन	
रणनीतिहरू	**कार्यनीतिहरू**
४.१ सार्वजनिक सेवामा नागरिकको सरल, सहज र सुलभ पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।	४.१.१ सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई नागरिकमैत्री तुल्याइनेछ । ४.१.२ सबै तहबाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवालाई सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमा आधारित बनाइनेछ । ४.१.३ विपद्को समयमा न्यूनतम सार्वजनिक सेवा प्रवाहको निरन्तरताको सुनिश्चितता हुने गरी नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था गरिनेछ ।
४.२ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट प्रवाह गरिने सार्वजनिक सेवामा गुणस्तरीयता कायम गर्न आवश्यक नीति,कानून तथा मापदण्ड तयार गरी	४.२.१ सरकारी निकायबाट प्रवाह गरिने सेवाहरूको कार्यसञ्चालन मापदण्ड तयार गरी लागू गरिनेछ ।

रणनीतिक स्तम्भ नं ४ सेवा प्रवाह र सुशासन	
रणनीतिहरू	**कार्यनीतिहरू**
लागू गर्ने।	
४.३ प्रशासकीय सुशासन कायम गर्न आवश्यक औजारहरूको विकास गरी कार्यान्वयन गर्ने।	४.३.१ सरकारी निकायहरूको सक्षमता, मितव्ययिता र प्रभावकारिता मापन गर्ने वस्तुगत सूचकका आधारमा व्यवस्थापन परीक्षण कार्यलाई संस्थागत गरिनेछ । ४.३.२ स्थानीय तहको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको ढाँचा तयार गरी कार्यान्वयनमा सहजीकरण गरिनेछ ।
४.४ सार्वजनिक प्रशासनलाई पारदर्शी, सदाचारयुक्त र जनउत्तरदायी बनाउने ।	४.४.१ कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमा सेवाग्राहीको पृष्ठपोषण समेत समावेश गर्ने गरी नीतिगत र कानूनी व्यवस्था गरिनेछ । ४.४.२ कर्मचारीले धारण र पालन गर्नुपर्ने मानवीय मूल्य, नैतिक मूल्य, आचरण र सदाचारसम्बन्धी ढाँचा तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ। ४.४.३ सरकारी निकायमा भएका काम कारवाहीसम्बन्धी सूचनालाई वर्गीकरण गरी स्वतः प्रकाशनमार्फत सूचनामा नागरिकको पहुँच अभिबृद्धि गरिनेछ । ४.४.४ निजामती सेवामा मध्यम तहसम्मको जनशक्तिलाई बहुसीपयुक्त बनाइनेछ ।

परिच्छेद – चारः कार्यान्वयन योजना

४.१ कार्ययोजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
रणनीतिक स्तम्भ-१ सङ्घीयता कार्यान्वयन सहजीकरण ।						
रणनीति १.१ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच प्रशासनिक अन्तरसम्बन्ध सुदृढ गर्ने ।						
कार्यनीति १.१.१ सङ्घीय निजामती सेवा तथा अन्य सरकारी सेवाको गठन तथा सञ्चालनसम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा परिमार्जन गरिनेछ ।						
१.१.१.१	सङ्घीय निजामती सेवा ऐन तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो २ वर्ष	ऐन कार्यान्वयनमा आएको हुने।	२, ३
१.१.१.२	प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवासम्बन्धी कानूनको मापदण्ड तयार गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा /कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो २ वर्ष	मापदण्ड तयार भएको हुने।	३
१.१.१.३	सङ्घीय निजामती सेवा नियमावली तर्जुमा गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो २ वर्ष	नियमावली लागु भएको हुने।	२
१.१.१.४	सङ्घीय निजामती सेवाबाट प्रदेश सेवा र स्थानीय सेवामा तथा प्रदेश सेवाबाट स्थानीय सेवामा सरुवा तथा काजसम्बन्धी मापदण्ड तर्जुमा गर्ने ।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा /कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो १ वर्ष	मापदण्ड तयार भएको हुने।	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
कार्यनीति १.१.२ प्रदेश निजामती सेवा र अन्य सेवा तथा स्थानीय सेवाको सङ्गठन संरचना निर्माणसम्बन्धी नीतिगत आधार तयार गरिनेछ ।						
१.१.२.१	स्थानीय सेवा एवम् प्रदेश निजामती सेवाका पदहरूको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणसम्बन्धी मापदण्ड तर्जुमा गर्ने ।	सङ्गठन विकास शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो १ वर्ष	मापदण्ड तयार भएको हुने।	
१.१.२.२	स्थानीय सेवा एवम् प्रदेश निजामती सेवाका पदहरूको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण मापदण्डसम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	सङ्गठन विकास शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/ पिएलजिएसपी	निरन्तर	अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१
१.१.२.३	सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणसम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरी विज्ञहरूको सूची तयार गर्ने ।	सङ्गठन विकास शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/ पिएलजिएसपी	पहिलो १ वर्ष	सूची तयार भएको हुने ।	१
कार्यनीति १.१.३ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको सेवाबीच प्रशासनिक साझेदारी र अन्तरसम्बन्ध कायम गरिनेछ ।						
१.१.३.१	सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच प्रशासनिक अन्तरसम्बन्ध सम्बन्धी मापदण्ड तर्जुमा गर्ने ।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	सङ्घीय मामिला शाखा	पहिलो १ वर्ष	मापदण्ड तयार भएको हुने।	२, ३
१.१.३.२	जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग वार्षिक अन्तर्क्रिया गर्ने।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा, सङ्घीय मामिला शाखा	निरन्तर	वार्षिक रूपमा अन्तर्क्रिया भएको हुने।	१, ४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
रणनीति १.२ सङ्घ र स्थानीय तह एवम् प्रदेश र स्थानीय तहबीच प्रभावकारी अन्तरसम्बन्ध कायम गर्ने।						
कार्यनीति १.२.१ स्थानीय तहको समन्वय, अनुगमन र प्रतिवेदन प्रणालीमा जिल्ला समन्वय समितिको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।						
१.२.१.१	जिल्ला समन्वय समिति र प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच समन्वयसम्बन्धी मापदण्ड तर्जुमा गर्ने ।	सङ्घीय मामिला शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा	पहिलो १ वर्ष	मापदण्ड तयार भएको हुने।	९
१.२.१.२	जिल्ला समन्वय समितिले स्थानीय तहको प्रगति समीक्षा गरी वार्षिक प्रतिवेदन सम्बन्धित प्रदेश र मन्त्रालयमा पठाउने व्यवस्था मिलाउने ।	स्थानीय तह समन्वय शाखा /जिल्ला समन्वय समिति	सङ्घीय मामिला शाखा	निरन्तर	प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुने ।	४
कार्यनीति १.२.२ सङ्घीयता कार्यान्वयनको सम्बन्धमा विज्ञहरूसँग नीतिगत पृष्ठपोषण लिइनेछ ।						
१.२.२.१	विषयक्षेत्रगत मन्त्रालय र सङ्घीय शासनका विज्ञ समेतको सहभागितामा सरोकारवालासँग अन्तर्क्रिया गर्ने।	सङ्घीय मामिला शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/ पिएलजीएसपी	निरन्तर	वार्षिक रूपमा अन्तर्क्रिया भएको हुने।	१, ४
१.२.२.२	स्थानीय तहको कार्यसम्पादन एवम् सङ्घीयताको विषयमा सार्वजनिक सञ्चारका माध्यमबाट सार्वजनिक बहस कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	सङ्घीय मामिला शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/ पिएलजीएसपी	निरन्तर	कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१, ४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
रणनीति १.३ स्थानीय तहको क्षमता विकास तथा संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने ।						
कार्यनीति १.३.१ स्थानीय तहका लागि आवश्यक नमूना कानून तयार गरी उपलब्ध गराउने, विद्यमान कानूनको अभिलेखीकरण गर्ने र पुनरावलोकन गर्नुपर्ने देखिएका विषयमा समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।						
१.३.१.१	स्थानीय तहले तर्जुमा गरेका कानूनहरूको अभिलेखीकरण (Archive) गर्ने ।	सङ्घीय मामिला शाखा	सूचना तथा प्रविधि शाखा	निरन्तर	स्थानीय तहका कानूनहरुको अभिलेख तयार भएको हुने।	१
१.३.१.२	स्थानीय तहले जारी गरेका कानूनहरूको तुलनात्मक अध्ययन गरी परिमार्जनका लागि सहजीकरण गर्ने ।	सङ्घीय मामिला शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वय शाखा	वार्षिक रूपमा, निरन्तर	वार्षिक प्रतिवेदन	१
१.३.१.३	नेपालको संविधानबमोजिम स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको कार्य जिम्मेवारीका विषयलाई थप विस्तृतीकरण गर्ने।	सङ्घीय मामिला शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वय शाखा	पहिलो २ वर्ष	विस्तृतीकरण प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	९
१.३.१.४	स्थानीय तहका लागि आवश्यक विषय क्षेत्र पहिचान गरी नमूना कानून तर्जुमा गर्ने ।	सङ्घीय मामिला शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	नमूना कानून तर्जुमा भएको हुने ।	४
१.३.१.५	नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले स्थानीय तहलाई प्रदान गरेका कार्य जिम्मेवारीसँग बाझिने गरी जारी	सङ्घीय मामिला शाखा	स्थानीय तह संघ/स्थानीय तह सङ्घ/महासङ्घ	पहिलो १ वर्ष	अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	१

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	भएका सङ्घीय तथा प्रदेश कानूनको अध्ययन गर्ने ।					
१.३.१.६	बाझिएका कानूनको अध्ययनका आधारमा कानून परिमार्जनका लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गर्ने ।	सङ्घीय मामिला शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	निरन्तर	बाझिएका कानून संशोधन भएका हुने।	४
१.३.१.७	साझा अधिकार सूचीमा रहेका विषय कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने कानूनको पहिचान गरी तर्जुमाका लागि सम्बन्धित विषयगत मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने।	सङ्घीय मामिला शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	निरन्तर	साझा अधिकारका विषयमा कानून तर्जुमा भएको हुने ।	४
१.३.१.८	स्थानीय तहको कानून निर्माणमा संलग्न संयन्त्रको क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वय शाखा	निरन्तर	कानून निर्माणमा संलग्न पदाधिकारीको लागि क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	२
कार्यनीति १.३.२ स्थानीय तहको संस्थागत विकासका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।						
१.३.२.१	स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने कार्यक्रम, जनशक्ति व्यवस्थापन, तथा स्थानीय तहको सीमा	सङ्घीय मामिला शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो १ वर्ष	समिति गठन भएको हुने।	८

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	व्यवस्थापन र स्थानीय तहसँग सहकार्य गर्ने विषयमा सङ्घीय तहमा समन्वय गर्न विषय क्षेत्रगत मन्त्रालय तथा निकायका प्रतिनिधि समेत रहेको उच्चस्तरीय समन्वय समिति गठन गर्ने।					
१.३.२.२	स्थानीय तहमा रहने विषयक्षेत्रगत जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि सङ्घीय तथा प्रदेश निकायसँग समन्वय गर्ने।	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा/प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	क्षमता विकास भएको हुने।	४
१.३.२.३	सङ्घीय सरकार र स्थानीय तहबीच प्रभावकारी समन्वय तथा सहजीकरणका क्षेत्रहरू पहिचान गरी स्थानीय तहका सङ्घ, महासङ्घहरूसँग सम्बाद तथा अन्तर्क्रिया गर्ने ।	सङ्घीय मामिला शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा	निरन्तर	सहकार्य भएको हुने ।	४
कार्यनीति १.३.३ सङ्घीयतासँग सम्बन्धित विषयमा अन्तर्राष्ट्रिय अनुभवको आदानप्रदान, अध्ययन अनुसन्धान, असल अभ्यासहरूको अभिलेखीकरण, प्रचारप्रसार र अवलम्बन गरिनेछ ।						
१.३.३.१	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको पुनर्संरचना गरी प्रतिष्ठान अन्तर्गत सङ्घीय मामिलासम्बन्धी अध्ययन तथा	सङ्घीय मामिला शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	पहिलो १ वर्ष	इकाइ स्थापना भएको हुने।	१, ६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	अनुसन्धान इकाइ स्थापना गर्ने ।					
१.३.३.२	सङ्घीयता कार्यान्वयन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अनुभवको आदानप्रदानका क्षेत्रहरू पहिचान गरी अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँग संस्थागत सम्बन्ध विकास गर्ने।	विकास सहायता समन्वय शाखा	सङ्घीय मामिला शाखा	निरन्तर	सहयोग अभिवृद्धि भएको हुने ।	४
१.३.३.३	स्थानीय तहले हासिल गरेका असल अभ्यासहरूको आदानप्रदानका लागि अन्तर्क्रिया गर्ने तथा यस्ता अभ्यासको प्रकाशन गर्ने ।	सङ्घीय मामिला शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा, स्थानीय तह समन्वय शाखा, सूचना तथा प्रविधि शाखा	निरन्तर	कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।	९
१.३.३.४	सङ्घीय शासन प्रणाली अवलम्बन गरेका देशहरूको अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घ संस्थाहरूसँग सम्बन्ध र सहकार्य स्थापना गर्ने।	विकास सहायता समन्वय शाखा	सङ्घीय मामिला शाखा	निरन्तर	सम्बन्ध विस्तार भई सहकार्य भएको हुने ।	४, ९
१.३.३.५	स्थानीय तहले स्वदेशी तथा विदेशी समकक्षी निकायसँग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि तयार गर्ने।	विकास सहायता समन्वय शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा	पहिलो १ वर्ष	कार्यविधि तयार भएको हुने।	३, ४
१.३.३.६	विकासका राष्ट्रिय लक्ष्य तथा स्थानीय विकासका अन्तरसम्बन्धित सवालहरूमा	विकास सहायता समन्वय शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो १ वर्ष	मापदण्ड तथा कार्यविधि तयार भएको हुने।	२

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव तथा ज्ञानलाई प्रयोग गर्ने गरी विदेशी स्वयंसेवक परिचालन गर्ने मापदण्ड तथा कार्यविधि तयार गर्ने।					
कार्यनीति १.३.४ स्थानीय तहका कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक नीति तथा संस्थागत संरचनाको व्यवस्था गरिनेछ ।						
१.३.४.१	स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीका लागि सञ्चालन गर्नुपर्ने क्षमता विकाससम्बन्धी क्रियाकलापका लागि आवश्यकता पहिचान (need assessment) गर्ने ।	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	पहिलो १ वर्ष	आवश्यकता पहिचान भएको हुने ।	७, ९
१.३.४.२	सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका नीति निर्माताहरूका लागि क्षमता विकासका मोड्युलहरू तयार गर्ने ।	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	मोड्युलहरू तयार भएको हुने ।	१
१.३.४.३	सङ्घीय तहका नीति निर्माताहरूका लागि तालीम प्रदान गर्ने।	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	तालीम कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१
१.३.४.४	आवश्यकता पहिचानको आधारमा स्थानीय तहका कर्मचारीहरूका लागि विषय क्षेत्रगत तालीमका	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	मोड्युल तयार भएका हुने ।	५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	मोड्युलहरू तयार गर्ने ।					
१.३.४.५	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान तथा प्रदेश सुशासन केन्द्र लगायतका तालीम प्रदायक निकायहरूको संस्थागत क्षमता सुदृढीकरण गर्ने ।	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	सङ्घीय मामिला शाखा	निरन्तर	संस्थागत क्षमता सुदृढीकरण भएको हुने।	१, ४
१.३.४.६	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई तालीम प्रदान गर्ने ।	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	तालीम कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१, २
१.३.४.७	विषयक्षेत्रगत रूपमा प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गरी स्रोतव्यक्तिहरूको सूची तयार गर्ने ।	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	स्रोतव्यक्तिको सूची तयार भएको हुने ।	९
१.३.४.८	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको लागि सञ्चालन भएका तालीमको प्रभावकारिता अध्ययन गर्ने ।	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	निरन्तर	अध्ययन भएको हुने ।	१, ७
रणनीति १.४ स्थानीय तहले हासिल गरेको उपलब्धिलाई एकीकृत राष्ट्रिय उपलब्धिमा समावेश गर्ने ।						
कार्यनीति १.४.१ स्थानीय तहको योजना तथा बजेट र प्रतिवेदन प्रणालीको स्थापना एवम् सञ्चालनमा समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।						
१.४.१.१	महालेखा नियन्त्रक कार्यालयसँगको समन्वयमा SuTRA र स्थानीय तहको योजना	योजना तथा अनुगमन शाखा	आर्थिक प्रशासन शाखा/प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो २ वर्ष	योजना, बजेट तथा आन्तरिक आयको विवरण सूचना	४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	तर्जुमा, मध्यमकालीन खर्च संरचना, अनुगमन, प्रतिवेदन, आन्तरिक आयतथा सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित विषयहरूलाई सूचना प्रविधिमा आधारित बनाउने।				प्रविधिमा आधारित भएको हुने ।	
१.४.१.२	स्थानीय तहको योजना अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणालीलाई सूचना प्रविधिमा आधारित बनाई सम्बन्धित जिल्ला समन्वय समितिमार्फत् कार्यान्वयन गराउने ।	स्थानीय तह समन्वय शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो १ वर्षमा सुरू गरी निरन्तर	प्रणालीको निर्माण गरी कार्यान्वयन भएको हुने।	७, ९
१.४.१.३	दिगो विकास लक्ष्य लगायतका राष्ट्रिय विकासको लक्ष्यमा स्थानीय तहले पुऱ्याएको योगदानलाई एकीकृत उपलब्धिमा लेखाङ्कन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	योजना तथा अनुगमन शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा	पहिलो १ वर्षमा सुरू गरी निरन्तर	प्रणालीको निर्माण गरी कार्यान्वयन भएको हुने।	७, ९
रणनीति १.५ स्थानीय तहको अनुदान वितरणलाई कार्यसम्पादनसँग आवद्ध गर्ने ।						
कार्यनीति १.५.१ स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन गरी क्षमता विकासको रणनीति तर्जुमा र कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।						
१.५.१.१	वार्षिक रूपमा सबै स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनबाट प्राप्त नतिजालाई विश्लेषण गरी प्रकाशन गर्ने ।	स्थानीय तह समन्वय शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो १ वर्षमा सुरू गरी निरन्तर	स्वमूल्याङ्कन नतिजा विश्लेषण सहित प्रकाशन भएको हुने।	१, ६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
१.५.१.२	संस्थागत क्षमता स्वःमूल्याङ्कन नतिजाको आधारमा स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता विकास योजनाको प्रारूप तयार गर्ने ।	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा	निरन्तर	क्षमता विकास योजनाको प्रारूप तयार भएको हुने ।	१
१.५.१.३	संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन नतिजाको आधारमा स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता विकास योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने ।	स्थानीय तह समन्वय शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	स्थानीय तहको क्षमता विकास योजना तयार गर्न सहजीकरण भएको हुने ।	४
१.५.१.४	संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन नतिजा विश्लेषणका आधारमा स्थानीय तहको क्षमता विकासका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह समन्वय शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/ प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१
कार्यनीति १.५.२ स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको नतिजालाई अनुदान वितरणको आधारको रूपमा अवलम्बन गर्न समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।						
१.५.२.१	संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको नतिजालाई अनुदान वितरणको आधारको रूपमा उपयोग गर्न सङ्घीय सरकारका निकायसँग समन्वय गर्ने ।	स्थानीय तह समन्वय शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा/ प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	नतिजाका आधारमा अनुदान वितरण भएको हुने ।	४, ९
१.५.२.२	संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको नतिजालाई अनुदान वितरणको	स्थानीय तह समन्वय शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा/ प्रदेश तथा	निरन्तर	प्रदेश सरकारसँग समन्वय भएको	२, ४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	आधारको रूपमा उपयोग गर्न प्रदेश सरकारसँग समन्वय गर्ने।		स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम		हुने।	
रणनीति १.६ स्थानीय तहको दिगो र सन्तुलित आर्थिक तथा सामाजिक विकासका लागि समन्वय र सहजीकरण गर्ने।						
कार्यनीति१.६.१ सामाजिक समावेशीकरण, वातावरणमैत्री स्थानीय शासन,बालमैत्री स्थानीय शासन,पोषणमैत्री स्थानीय शासनजस्ता अभियानमूलक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ।						
१.६.१.१	सामाजिक समावेशीकरण, वातावरणमैत्री स्थानीय शासन, वालमैत्री स्थानीय शासन, पोषणमैत्री स्थानीय शासन जस्ता अभियानमूलक कार्यक्रमहरूको मापदण्ड तथा कार्यविधि तर्जुमा गर्ने ।	विषयसँग सम्बन्धित शाखाहरू	अन्य शाखाहरू/प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो २ वर्ष	मापदण्ड तथा कार्यविधि तर्जुमा भएको हुने।	४
१.६.१.२	तर्जुमा भएका मापदण्ड तथा कार्यविधिको कार्यान्वयनका लागि स्थनीय तहमा क्षमता विकास तथा प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	विषयसँग सम्बन्धित शाखाहरू	अन्य शाखाहरू/प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१
कार्यनीति १.६.२ विकासका राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तिको लागि स्थानीय तहमा आर्थिक समामाजिक विकासमा समन्वय, सहकार्य र साझेदारी विकास गरिनेछ ।						
१.६.२.१	स्थानीय आर्थिक विकास सम्बन्धी प्रारूप तयार गर्ने।	स्रोत परिचालन समन्वय शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा/ प्रदेश तथा	पहिलो २ वर्ष	आर्थिक विकासको प्रारूप तयार भएको	१, ४, ८

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
			स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम		हुने।	
१.६.२.२	स्थानीय तहको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक विकासमा नागरिक परिचालन बृद्धि गर्न मापदण्डको प्रारूप तथा नमूना कानूनहरू तयार गर्ने।	सङ्घीय मामिला शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा/ प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	मापदण्डको प्रारूप तथा नमूना कानून तयार भएका हुने ।	३
१.६.२.३	स्थानीय तहको राजस्व परिचालनलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तहको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	स्रोत परिचालन समन्वय शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा/ प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।	१, ४
१.६.२.४	दिगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरणका लागि ढाँचा तयारी तथा स्थानीय तहको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	योजना तथा अनुगमन शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा/ स्थानीय तह समन्वय शाखा/प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	ढाँचा तयारी तथा क्षमता विकास भएको हुने ।	१, ४
रणनीतिक स्तम्भ-२ सार्वजनिक सेवामा मानव संसाधन व्यवस्थापन						
रणनीति २.१ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यजिम्मेवारी अनुरूप जनशक्ति प्रक्षेपण गरी सार्वजनिक सेवामा प्रतिभावान व्यक्तिहरूको आकर्षण अभिबृद्धि गर्ने ।						
कार्यनीति २.१.१ निजामती सेवा तथा अन्य सरकारी सेवाहरूको जनशक्ति योजना तयार गरिनेछ ।						
२.१.१.१	सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत कर्मचारी	राष्ट्रिय कितावखाना	कर्मचारी प्रशासन शाखा	पहिलो ३ वर्ष	GHRMIS स्थापना भएको हुने ।	१, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	र रिक्त दरबन्दीको विवरण अद्यावधिक गर्ने एकीकृत प्रणाली Government Human Resource Management Information System (GHRMIS) स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।					
२.१.१.२	अध्यावधिक विवरणको आधारमा सङ्घ/प्रदेश/स्थानीय तहको आगामी दश वर्षको लागि आवश्यक जनशक्ति प्रक्षेपण गरी एकीकृत योजना तयार गर्ने।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	२ वर्ष	योजना तयार भएको हुने ।	९
२.१.१.३	सबै सरकारी निकायहरूको सङ्गठन संरचना चुस्त र छरितो बनाउन कार्य विश्लेषण गरी कार्य जिम्मेवारी र कार्यवोझ समेतका आधारमा दरवन्दी पुनरावलोकन गर्ने।	सङ्गठन विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	२ वर्ष	नयाँ सङ्गठन संरचना स्वीकृत भएको हुने ।	६
२.१.१.४	प्रक्षेपित जनशक्ति योजनाको आधारमा प्रतिभावान जनशक्ति प्राप्त गर्न सकारात्मक भर्ना नीति (Positive recruitment policy) अवलम्बन गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	२ वर्ष	नीति तर्जुमा भएको हुने ।	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
२.१.१.५	विश्वविद्यालय तथा विभिन्न शैक्षिक संस्थामा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई निजामती सेवामा आकर्षित गर्न अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	निरन्तर	अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१, ४
२.१.१.६	सङ्घ र प्रदेशको नीति निर्माण तहका निकायहरूमा सहायकस्तरका पदहरूलाई कूल दरबन्दीको २० प्रतिशतभन्दा बढी नहुने गरी सङ्गठन संरचना कायम गर्ने ।	सङ्गठन विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	२ वर्ष	नयाँ सङ्गठन संरचना तयार भएको हुने ।	५, ६
कार्यनीति २.१.२ विश्वविद्यालय र सेवा प्रवेशको पाठ्यक्रममा निजामती तथा सरकारी सेवाका लागि आवश्यक पर्ने ज्ञान र सीप समावेश गरिनेछ ।						
२.१.२.१	सार्वजनिक प्रशासन तथा व्यवस्थापनका विषयहरू समावेश गर्न विश्वविद्यालय तथा सेवा प्रवेश परीक्षाको पाठ्यक्रम पुनरावलोकन गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	२ वर्ष	पाठ्यक्रम परिमार्जन भएको हुने ।	४
२.१.२.२	निजामती सेवा र अन्य सरकारी सेवामा सञ्चालन गरिने अध्ययन/ अनुसन्धानमा विश्वविद्यालयहरूसँग सहकार्य गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा/ प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	निकायगत सहकार्य गरिएको हुने ।	१, ८
२.१.२.३	लोकसेवा आयोग र	जनशक्ति विकास तथा	प्रशासन सुधार तथा	निरन्तर	परीक्षा समयमा	४, ८

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	विश्वविद्यालयको परीक्षा फरक फरक समयमा सञ्चालन गर्न सहजीकरण गर्ने ।	योजना शाखा	व्यवस्थापन परीक्षण शाखा		फरकपना आएको हुने ।	
कार्यनीति २.१.३ निजामती कर्मचारीको राष्ट्रिय तालीम नीति परिमार्जन गर्ने एवम् तालीमलाई कर्मचारीको व्यावसायिक क्षमता विकासमा केन्द्रित गरिनेछ ।						
२.१.३.१	निजामती कर्मचारीहरूको राष्ट्रिय तालीम नीति, २०७१ लाई परिमार्जन गरी समसायिक बनाउने ।	जनशक्ति विकास तथा योजना शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	१ वर्ष	नीति तयार भएको हुने ।	९
२.१.३.२	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारीको तालीम आवश्यकता पहिचान (Training Need Assessment) गरी तालीम सञ्चालन गर्ने।	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान/ स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान/ प्रदेश तालीम प्रतिष्ठानहरू	जनशक्ति विकास तथा योजना शाखा, स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	TNA को आधारमा तालीम सञ्चालन भएको हुने ।	७, ९
२.१.३.३	कर्मचारीको व्यावसायिक दक्षता अभिवृद्धि गर्न तालीमका पाठ्यक्रम र मोड्युलहरू समसामयिक वनाउने ।	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान/ स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	जनशक्ति विकास तथा योजना शाखा/प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा/स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	नयाँ मोड्युल तयार भएको हुने	९
२.१.३.४	अनलाइन माध्यमबाट प्रदान गर्न सकिने तालीमका क्षेत्र पहिचान गरी तालीम प्रदायक र सहभागी निकायमा आवश्यक भौतिक	सूचना तथा प्रविधि शाखा /स्थानीय तहहरू	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	आवश्यक संरचना तयार भएको हुने ।	१, ७

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	संरचना तयार गर्ने ।					
२.१.३.५	तीस कार्यदिन वा सोभन्दा बढी अवधिका तालीम कार्यक्रमको प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	निरन्तर	तालीमको प्रभावकारी मूल्याङ्कन भएको हुने ।	१, ९
२.१.३.६	अधिकृत कर्मचारीमा भाषागत दक्षता र वार्ता सीप अभिबृद्धि सम्बन्धी विशेष तालीमको प्रवन्ध गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	विशेष तालीम सञ्चालन भएको हुने ।	१, ९
२.१.३.७	नयाँ जिम्मेवारी पाउने कर्मचारीलाई कार्यक्षेत्रमा खटाउनु अघि निजले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्य तथा सेवाग्राहीसँगको व्यबहारका विषयमा अभिमुखीकरण गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	तालीम प्रदायक निकायहरू	निरन्तर	अभिमुखीकरण पश्चात् पदस्थापन भएको हुने ।	९
२.१.३.८	कार्यरत कर्मचारीमा अन्तरनिहित प्रतिभाको प्रष्फुटनको अवसर प्रदान गर्न वार्षिक रूपमा प्रतिस्पर्धात्मक प्रतिभा डवली (Talent Forum) को आयोजना गर्ने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा	निजामती कर्मचारीहरूको आधिकारिक ट्रेड युनियन	हरेक वर्ष	कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।	४, ९
२.१.३.९	तालीम प्रदायक निकायहरूबीचका पाठ्यक्रममा सामञ्जस्यता कायम गर्ने तथा ती निकायहरूको	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	तालीम प्रदायक निकायहरू	निरन्तर	तालीम प्रदायक निकायको क्षमता विकास भएको हुने।	४, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	संस्थागत क्षमता विकास गर्ने ।					
२.१.३.१०	सेवाकालीन तालीमका विषयवस्तुहरूलाई सामयिक र व्यवहारिक बनाउने।	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान/ स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	जनशक्ति विकास तथा योजना शाखा/ स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	विषयवस्तु अद्यावधिक भएको हुने।	६, ८
कार्यनीति २.१.४ निजामती र अन्य सरकारी सेवालाई आकर्षक सेवा बनाउन सेवालाई अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डसँग तादात्म्यता कायम गरिनेछ ।						
२.१.४.१	निजामती सेवाको भर्ना, पदस्थापना, सरुवा तथा बढुवालाई वैज्ञानिक र पूर्वानुमानयोग्य बनाउने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	निरन्तर	वृत्ति विकास वैज्ञानिक तथा पूर्वानुमानयोग्य भएको हुने ।	५, ६, ९
२.१.४.२	कर्मचारीको मौद्रिक र गैर मौद्रिक सुविधाको पुनरावलोकन गरी कम्तिमा सार्क मुलुकको औसत सरह बनाउने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी कल्याण शाखा	निरन्तर	सार्क मुलुकको औषत सरह भएको हुने ।	१, २
२.१.४.३	निजामती कर्मचारीको लागि कार्यसम्पादनमा आधारित तलव भत्ता तथा प्रोत्साहन प्रणाली लागू गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	आर्थिक प्रशासन शाखा	निरन्तर	प्रणाली लागू भएको हुने ।	६, ९
२.१.४.४	वैदेशिक अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमणबाट सिकेका असल अभ्यासलाई नेपालको परिवेशअनुकूल अवलम्बन गर्न	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	केन्द्रीय निकायमा ल्यावस्थापना भएको हुने।	१, ६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	केन्द्रीय निकायहरूमा Innovative Lab स्थापना गर्ने ।					
२.१.४.५	सार्वजनिक प्रशासन तथा व्यवस्थापनका नवीनतम सिद्धान्त, मान्यता र व्यवहारलाई सरकारी सेवामा उपयोग गर्न विभिन्न मुलुकका सम्बद्ध सङ्घ/संस्थासँग सहकार्य गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	सहकार्यभएको हुने।	४, ९
२.१.४.६	निजामती सेवा र सार्वजनिक प्रशासनका असल अभ्यासको बारेमा प्रचार/प्रसार गर्न रेडियो तथा टेलिभिजनबाट **"हाम्रो निजामती सेवा कार्यक्रम"** सञ्चालन गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा/सूचना तथा प्रविधि शाखा /प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	दोस्रो वर्षदेखि निरन्तर	कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१, ९
रणनीति २.२ निजामती कर्मचारीहरूमा पेशागत आचरण र व्यावसायिक दक्षता अभिबृद्धि गर्ने ।						
कार्यनीति २.२.१ सङ्घीय संरचना अनुकूल सरकारी सेवाको राष्ट्रिय नीति बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।						
२.२.१.१	सरकारी सेवाको एकीकृत राष्ट्रिय नीति तर्जुमा गरी सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लागि मार्गदर्शक नीतिको रूपमा लागू गर्ने।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	पहिलो १ वर्ष	एकीकृत राष्ट्रिय नीति तर्जुमा तथा कार्यान्वयन भएको हुने ।	३, ९
२.२.१.२	एकीकृत राष्ट्रिय नीतिको आधारमा निजामती तथा अन्य सरकारी	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण	सङ्गठन विकास शाखा	पहिलो २ वर्ष	निजामती सेवाको विशिष्टीकृत नीति	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	सेवाका लागि विशिष्टीकृत नीति तर्जुमा गर्ने ।	शाखा			तर्जुमा भएको हुने।	
२.२.१.३	एकीकृत राष्ट्रिय नीति तथा विशिष्टीकृत नीति कार्यान्वयनको आवधिक रूपमा समीक्षा गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	समीक्षा कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।	१, ४
२.२.१.४	सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको लागि पेशागत आचारसंहिता तर्जुमा गरी लागू गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा,	पहिलो २ वर्ष	आचारसंहिता तर्जुमा भएको हुने।	५, ६, ८
२.२.१.५	सरकारी कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने शिष्टाचार र सदाचार सम्बन्धी मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा, स्थानीय तह समन्वय शाखा	पहिलो २ वर्ष	मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन भएको हुने।	६, ८, ९
कार्यनीति २.२.२ निजामती सेवाका सेवा समूहबीचको वृत्तिपथमा सामञ्जस्यता कायम गरिनेछ ।						
२.२.२.१	विभिन्न सेवा/समूह बीचको वृत्ति शृङ्खलामा रहेको असमानता पहिचान गर्न अध्ययन गर्ने ।	सङ्गठन विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा, कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो ३ वर्ष	अध्ययन भएको हुने।	१
२.२.२.२	विभिन्न सेवा/समूहबीच रहेको वृत्ति शृङ्खलाको आवधिक समीक्षा गर्ने।	सङ्गठन विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा, कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	४/४ वर्षमा निरन्तर	वृत्ति शृङ्खलाको समीक्षा भएको हुने।	३, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
२.२.२.३	सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण स्वीकृत गर्दा सेवा समूहबीचको वृत्ति शृङ्खलामा समानता कायम गर्ने विषयलाई आधारको रूपमा लिने ।	सङ्गठन विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	निरन्तर	वृत्ति शृङ्खलामा समाननता आएको हुने।	९
२.२.२.४	कर्मचारीको वृत्ति शृङ्खलालाई पूर्वानुमानयोग्य बनाउन समयबद्ध बढुवा प्रणाली लागू गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	वढुवा शाखा	निरन्तर	समयबद्ध बढुवा प्रणाली लागू भएको हुने ।	८, ९
कार्यनीति २.२.३ सेवा प्रवेश र तालीमको योग्यताक्रमका आधारमा कर्मचारीको पदस्थापन र कार्यजिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ ।						
२.२.३.१	योग्यताक्रमको आधारमा पदस्थापन गर्ने प्रणाली लागू गर्ने।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	निरन्तर	मेरिट अनुसार पदस्थापना भएको हुने ।	३, ८, ९
२.२.३.२	नयाँ पदस्थापन एवम् बढुवा भएका कर्मचारीलाई कम्तीमा २ पटक सम्मको सरुवा पूर्वानुमानयोग्य बनाउने ।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	निरन्तर	सरूवा तथा पदस्थापन पूर्वानुमानयोग्य भएको हुने।	३, ८, ९
कार्यनीति २.२.४ सरकारी कर्मचारीहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा प्रभावकारी रूपमा प्रस्तुत हुनसक्ने ज्ञान, सीप, कौशलको विकास गरिनेछ ।						
२.२.४.१	सरकारी कर्मचारीको समग्र क्षमता विकासका लागि मन्त्रालयको वार्षिक बजेटमा चालु खर्चको कम्तिमा ५ प्रतिशत रकम विनियोजन गर्ने ।	योजना तथा अनुगमन शाखा	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	निरन्तर	बजेटको व्यवस्था भएको हुने ।	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
२.२.४.२	सरकारी सेवाबाट अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा हुने उपस्थितिलाई थप प्रभावकारी बनाउन योग्यता, विशेषज्ञता र अनुभवको आधारमा सहभागी गराउने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा, योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कर्मचारी सहभागी भएको हुने ।	८, ९
कार्यनीति २.२.५ वैदेशिक अध्ययन, अनुसन्धान तथा तालीमबाट प्राप्त ज्ञान, सीप र क्षमता अनुरूप जिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ ।						
२.२.५.१	कर्मचारीमा रहेको ज्ञान, सीप र क्षमताको उपयोग सुनिश्चित गर्न *"वैदेशिक भ्रमण मनोनयन तथा उपयोग नीति"* तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	नीति तर्जुमा भएको हुने ।	९
२.२.५.२	वैदेशिक अध्ययन तथा तालीम प्राप्त जनशक्तिको विषयक्षेत्रगत विवरण (Roster) तयार गर्ने एवम् सम्बन्धित विषयको अध्ययन, अनुसन्धानमा संलग्न गराउने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	निरन्तर	विषयक्षेत्रगत रोष्टर तयार भई कार्यान्वयन भएको हुने ।	५, ७
२.२.५.५	स्वदेशी वा वैदेशिक अध्ययन, तालीम र भ्रमणबाट फर्किएका कर्मचारीहरूले फर्केको १५ दिनभित्र अनिवार्य रूपमा आफूले सिकेको/अनुभव गरेको ज्ञान आदानप्रदान (Knowledge	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	निरन्तर	पद्धति विकास भएको हुने।	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	Sharing) को पद्धति विकास गर्ने।					
२.२.५.६	सार्वजनिक व्यवस्थापनका नवीनतम सोच, मूल्य मान्यता र व्यवस्थापकीय कौशल विकासका लागि सरकारी सेवाका कर्मचारीलाई सरकारी लगानीमा वैदेशिक अध्ययन तथा तालीमको अवसर प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा, कर्मचारी प्रशासन शाखा	निरन्तर	अवसरको बृद्धि भएको हुने।	१, ९
कार्यनीति २.२.६वार्षिक रूपमा नेतृत्व क्षमता मूल्याङ्कन गरी विभागीय प्रमुख, आयोजना प्रमुख लगायतका पदमा जिम्मेवारी दिने व्यवस्था गरिनेछ ।						
२.२.६.१	विभागीय प्रमुख, कार्यालय तथा आयोजना प्रमुख जस्ता विशेष जिम्मेवारीमा पदस्थापन गर्नेसम्बन्धी मापदण्ड तयार गरी सोको आधारमा जिम्मेवारी दिने।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	मापदण्ड तयारी भई कार्यान्वयन भएको हुने।	५, ८
२.२.६.२	नेतृत्व क्षमताको मूल्याङ्कन/परीक्षण गरी वार्षिक रूपमा योग्यताक्रम सहितको सूची तयार गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	निरन्तर	सूची तयार भएको हुने।	८
२.२.६.३	सूचीको योग्यताक्रमको आधारमा विभागीय प्रमुख, आयोजना प्रमुख तथा अन्य विशेष जिम्मेवारी प्रदान	कर्मचारी प्रशासन शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	निरन्तर	योग्यताक्रम अनुसारको जिम्मेवारी प्रदान गरिएको	८, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	गर्ने ।				हुने ।	
कार्यनीति २.२.७ निजामती कर्मचारीहरूको आधिकारिक ट्रेड युनियनलाई निजामती कर्मचारीको हित संरक्षणमा केन्द्रित गरिनेछ ।						
२.२.७.१	निजामती कर्मचारीको आधिकारिक ट्रेड युनियनका गतिविधिलाई कर्मचारीको हित संरक्षण तथा निजामती सेवाको उन्नयनका लागि सिर्जनात्मक क्रियाकलापमा संलग्न गराउने।	कर्मचारी कल्याण शाखा	निजामती कर्मचारीको आधिकारिक ट्रेड युनियन	निरन्तर	सिर्जनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन भएका हुने ।	३
२.२.७.२	नीति निर्माण तहका पदाधिकारी तथा सार्वजनिक प्रशासनका विज्ञहरुसँग निजामती सेवामा ट्रेड युनियनको भूमिकाको विषयमा वार्षिक रूपमा अन्तर्क्रिया गर्ने।	कर्मचारी कल्याण शाखा	निजामती कर्मचारीको आधिकारिक ट्रेड युनियन	निरन्तर	वार्षिक रूपमा अन्तर्क्रिया भई प्रतिवेदन तयार भएको हुने।	३
रणनीति २.३ कर्मचारीको अन्य सुविधा समायानुकूल बनाई निजामती कर्मचारीलाई उत्प्रेरित र उच्च मनोबलयुक्त बनाउने।						
कार्यनीति २.३.१ निजामती कर्मचारीको सरूवा र बढुवालाई अनुमानयोग्य तुल्याइनेछ ।						
२.३.१.१	निजामती सेवामा वृत्ति व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तयार गरी लागू गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	बढुवा शाखा	पहिलो ३ वर्ष	सूचना प्रणाली तयार भई लागू भएको हुने ।	६, ९
२.३.१.२	निजामती कर्मचारीको सरूवासम्बन्धी मापदण्ड परिमार्जन गरी सरुवालाई पूर्वानुमानयोग्य बनाई पूर्णरूपमा अनलाइन प्रणाली	कर्मचारी प्रशासन शाखा	सूचना तथा प्रविधि शाखा	पहिलो २ वर्षमा सुरू गरी निरन्तर	मापदण्ड परिमार्जन गरी कार्यान्वयन भएको हुने।	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	अवलम्बन गर्ने ।					
२.३.१.३	कार्यविवरणमा आधारित वस्तुगत सूचक समावेश गरी कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणालीलाई परिमार्जन गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	पहिलो २ वर्ष	कासमू प्रणाली वस्तुगत सूचकमा आधारित हुने।	५, ९
कार्यनीति २.३.२ कर्मचारीको कार्यविवरण र कार्यसम्पादन सम्झौताको नतिजाको आधारमा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।						
२.३.२.१	कर्मचारीलाई पदस्थापन गर्दाका वखत प्रत्यायोजित अधिकार समेत उल्लेख गरी कार्यविवरण दिने ।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो वर्षदेखि निरन्तर	कर्मचारीलाई कार्यविवरण सहित पदस्थापना भएको हुने ।	८, ९
२.३.२.२	कार्यविवरण र कार्यसम्पादन सम्झौताबमोजिम कर्मचारीको कामको वस्तुगत मूल्याङ्कन गर्ने गरी कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम परिमार्जन गर्ने ।	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	निरन्तर	कार्यसम्पादनमूल्याङ्कन फाराम परिमार्जन भएको हुने ।	३, ९
२.३.२.३	विभागीय प्रमुख, आयोजना प्रमुख र कार्यालय प्रमुखको पदमा कार्यरत कर्मचारीको कार्यविवरण र कार्यसम्पादन सम्झौताको स्वमूल्याङ्कन गर्ने पद्धति अवलम्बन गर्ने ।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष देखि निरन्तर	स्वमूल्याङ्कन गर्ने पद्धति अवलम्बन गरिएको हुने।	८, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
कार्यनीति २.३.३ निजामती र अन्य सरकारी कर्मचारीको हित तथा कल्याणका लागि बीमा, छात्रवृत्ति, सहुलियतपूर्ण ऋण, आवास तथा स्वास्थ्य सुविधा, व्यवसायजन्य स्वास्थ्य र सुरक्षा एवम् कर्मचारी परिवारको स्वास्थ्य, शिक्षा लगायत सामाजिक सुरक्षा जस्ता विषयहरूमा सरकारी लगानी क्रमशः बढाई कर्मचारीको मनोबल र सेवामा आकर्षण वृद्धि गरिनेछ ।						
२.३.३.१	निजामती कर्मचारी कल्याण राष्ट्रिय नीति तर्जुमा गर्ने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो १ वर्ष	नीति तर्जुमा भएको हुने ।	९
२.३.३.२	विद्यमान कानूनी व्यवस्थालाई परिमार्जन गरी कर्मचारी कल्याणका क्षेत्र विस्तार गर्ने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा	कानुन तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	निरन्तर	क्षेत्र विस्तार भएको हुने ।	६, ९
२.३.३.३	निजामती अस्पतालको स्तरोन्नती गर्ने र प्रदेश र स्थानीय तहसँगको लागत साझेदारीमा सबै प्रदेश राजधानीसम्म विस्तार गर्ने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा, योजना तथा अनुगमन शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा, प्रदेश तथा स्थानीय तह, निजामती अस्पताल	पहिलो ५ वर्ष	निजामती अस्पताल प्रदेशस्तर सम्म विस्तार भएको हुने ।	१, ४
२.३.३.४	कर्मचारीको कार्यस्थललाई मर्यादित (Decent) बनाउन सेवा भित्रको कार्यप्रकृति अनुसार व्यवसायजन्य स्वास्थ्य तथा सुरक्षा नीति तर्जुमा गरी लागू गर्ने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्ययवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	नीति तर्जुमा भई लागू भएको हुने ।	९
२.३.३.५	कार्यसम्पादन प्रोत्साहन कोष स्थापना गरी कर्मचारीको कार्यसम्पादनको आधारमा	कर्मचारी कल्याण शाखा	आर्थिक प्रशासन शाखा	पहिलो ३ वर्ष	प्रोत्साहन प्रणाली कार्यान्वयनमा आएको हुने ।	१, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	प्रोत्साहन गर्ने प्रणाली स्थापना गर्ने।					
२.३.३.६	निजामती कर्मचारी कल्याणकारी कोष नियमावली, २०७२ परिमार्जन गर्ने।	कर्मचारी कल्याण शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा, प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	नियमावली परिमार्जन भएको हुने ।	९
२.३.३.७	निजामती कर्मचारीहरूको योगदानको आधारमा कर्मचारी र उनीहरूका परिवारको लागि निजामती अस्पतालबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्योपचारका सुविधा निःशुल्क बनाउने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	पहिलो ५ वर्ष	योगदानमा आधारित स्वस्थ्योपचार सेवा प्रारम्भ भएको हुने ।	५, ९
२.३.३.८	निजामती कर्मचारीका सन्ततिका लागि प्रत्येक जिल्लामा माध्यमिक तहसम्म आवासीय विद्यालय सञ्चालन गर्ने एवम् उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो ५ वर्ष	आवासीय विद्यालय सञ्चालन एवम् छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको हुने।	१, ९
२.३.३.९	निजामती कर्मचारीका लागि सबै जिल्लामा एकीकृत आवास सुविधाको प्रवन्ध गर्ने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो ५ वर्ष	एकीकृत आवास सुविधा व्यवस्था भएको हुने ।	१, ८
२.३.३.१०	कर्मचारी सञ्चयकोष र नागरिक	कर्मचारी कल्याण शाखा	योजना तथा अनुगमन	दश	सहुलियतपूर्ण रूपमा	१, ८

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	लगानी कोषसँगको सहकार्यमा निजामती कर्मचारीहरूका लागि संयुक्त आवास निर्माण गरी सुपथ र किस्तावन्दीमा उपलब्ध गराउने ।		शाखा	वर्षभित्र	आवास भवन उपलब्ध भएको हुने ।	
रणनीति २.४ प्रशासन सुधारलाई संस्थागत गर्न निरन्तर सुधारलाई कार्यसंस्कृतिको रूपमा विकास गर्ने।						
कार्यनीति २.४.१ निजामती सेवा र अन्य सरकारी सेवाका सबै कर्मचारीहरूको प्रशासनिक काम कारवाही एकीकृत अभिलेख प्रणालीमा आधारित बनाइनेछ ।						
२.४.४.१	कर्मचारीको सरुवा, बढुवा, वृत्ति विकास तथा विभागीय कार्वाही कर्मचारीको एकीकृत अभिलेख प्रणालीको आधारमा गर्ने ।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	राष्ट्रिय किताबखाना	पहिलो २ वर्ष	प्रणाली तयार भएको हुने।	७, ९
२.४.४.२	एकीकृत अभिलेख प्रणाली अद्यावधिक गर्ने संस्थागत संयन्त्र निर्माण गर्ने ।	कर्मचारी प्रशासन शाखा	राष्ट्रिय किताबखाना	पहिलो २ वर्ष	संस्थागत संरचना निर्माण भएको हुने ।	९
कार्यनीति २.४.२ प्राज्ञिक क्षेत्र र पेशाविद् सहितको नीति संबाद समूह निर्माण गरी निरन्तर प्रशासन सुधारको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।						
२.४.२.१	प्रशासन सुधारका प्रक्रियामा ज्ञानको उपयोगका लागि प्राज्ञ तथा प्रशासनविद्को विवरण तयार गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	पहिलो वर्ष शुरु भई निरन्तर	प्राज्ञहरूको रोस्टर तयार भएको हुने ।	४
२.४.२.२	विश्वविद्यालय, निजी क्षेत्र, नागरिक	प्रशासन सुधार तथा	स्थानीय तह क्षमता	निरन्तर	निरन्तर सम्बाद	४, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	समाज र प्रशासनिक संयन्त्रबीच निरन्तर सम्बाद कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	विकास शाखा, जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा		भएको हुने ।	
२.४.२.३	प्रशासन सुधारको लागि सङ्घ तथा प्रदेश तहमा नीति सम्वाद (Policy Dialogue) फोरमको स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो २ वर्ष देखि निरन्तर	नीति सम्बाद फोरमको स्थापना भएको हुने ।	४, ९
२.४.२.४	प्रशासन सुधारका विषयमा अध्ययन अनुसन्धानका लागि विश्वविद्यालय तथा नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान लगायतका संस्थासँग सहकार्य गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	सरोकारवालासँग निरन्तर समन्वय भएको हुने ।	४
२.४.२.५	निरन्तर प्रशासन सुधार प्रक्रियालाई मार्गदर्शन र सहजीकरण गर्न उच्चस्तरीय स्थायी संयन्त्र गठन गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो २ वर्ष	उच्चस्तरीय आयोग गठन भएको हुने ।	१
कार्यनीति २.४.३ प्रशासन सुधारका लागि गठन भएका विभिन्न आयोगबाट प्राप्त भएका सुझावहरूलाई मार्गचित्रका आधारमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।						
२.४.३.१	प्रशासन सुधारका लागि प्राप्त अध्ययन प्रतिवेदनहरूको अभिलेखीकरण गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	सूचना तथा प्रविधि शाखा	पहिलो १ वर्ष	प्रतिवेदनको अभिलेखीकरण भएको हुने।	९
२.४.३.२	प्रशासन सुधार आयोगबाट	प्रशासन सुधार तथा	योजना तथा अनुगमन	पहिलो २	मार्गचित्र तयार	२, ६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	दिइएका सुधारका सुझावहरूको कार्यान्वयनको मार्गचित्र तयार गर्ने ।	व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	शाखा	वर्ष	भएको हुने ।	
२.४.३.३	मार्गचित्र कार्यान्वयनको वार्षिक समीक्षा गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	वार्षिक रुपमा समीक्षा भएको हुने ।	१
कार्यनीति २.४.४ निजामती सेवामा रहेको समावेशीकरण नीतिको प्रभावकारिता अध्ययन गरी नीति पुनरावलोकन गरिनेछ ।						
२.४.४.१	निजामती सेवामा समावेशी नीतिको असर, प्रभाव तथा आगामी दिशावोधका लागि अवलम्बन गर्नुपर्ने उपायहरूबारेमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	सामाजिक समावेशीकरण शाखा, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो २ वर्ष	अध्ययन अनुसन्धान गरिएको हुने।	१, ९
२.४.४.२	अध्ययन प्रतिवेदनको सुझाव समेतका आधारमा नीति परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गर्ने।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो ३ वर्षभित्र नीति परिमार्जन गरी निरन्तर	नीति परिमार्जन गरिएको हुने।	६, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
रणनीति २.५ सार्वजनिक सेवालाई प्रभावकारी बनाउन प्राज्ञिक निकाय तथा विज्ञहरूसँगको सहकार्यमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने ।						
कार्यनीति २.५.१ सार्वजनिक प्रशासनको समग्र सुदृढीकरण गर्न अध्ययन, अनुसन्धान र विकासका लागि पेशागत विज्ञहरूका अलावा निश्चित प्रोत्साहन सहित सेवाभित्रकै जनशक्ति समेत उपयोग गरिनेछ ।						
२.५.१.१	निजामती सेवा र अन्य सार्वजनिक सेवामा रही विभिन्न विषयमा विज्ञता हासिल गरेका कर्मचारीहरूको विषय क्षेत्रगत सूची तयार गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा/प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो १ वर्षमा सुरू गरी निरन्तर	रोस्टर तयार भएको हुने ।	४
२.५.१.२	सार्वजनिक प्रशासनका विषयमा गरिने अध्ययन तथा अनुसन्धानमा कार्यरत र सेवानिवृत्त कर्मचारीहरूलाई संलग्न गराउन मापदण्ड तयार गर्ने।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा, कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो २ वर्ष	मापदण्ड तयार भएको हुने ।	९
कार्यनीति २.५.२ निजामती र अन्य सरकारी सेवाबाट अवकाश प्राप्त जनशक्तिको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई सरकारी सेवामा उपयोगसम्बन्धी स्पष्ट नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था गरिनेछ ।						
२.५.२.१	पूर्व विशिष्ट श्रेणीका कर्मचारीहरूको कार्यकारी परिषद्लाई विस्तार गरी सबै कर्मचारीहरूको साझा मञ्च (Forum) को रूपमा विकास गर्ने ।	कर्मचारी कल्याण शाखा	पूर्व कर्मचारी परिषद्	निरन्तर	साझा मञ्च तयार भएको हुने ।	४, ९
२.५.२.२	उत्तराधिकारी योजना (Succession Plan) सम्बन्धी अवधारणालाई	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण	कर्मचारी प्रशासन शाखा	निरन्तर	अनुभवको हस्तान्तरण भएको	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	कार्यान्वयन गर्न सेवा निवृत्तिको चरणमा रहेका कर्मचारीले अनुभव हस्तान्तरण गर्ने।	शाखा			हुने ।	
२.५.२.३	अवकाश प्राप्त राष्ट्रसेवकको ज्ञान सीप र अनुभवलाई नवप्रवेशी तथा कार्यरत कर्मचारीमा पुस्तान्तरण गर्न अन्तरसम्बाद र अन्तरक्रिया गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	वार्षिक रूपमा अन्तरसम्बाद सञ्चालन भएको हुने ।	९
रणनीतिक स्तम्भ-३ स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सहजीकरण						
रणनीति ३.१ दिगो स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने।						
कार्यनीति ३.१.१ स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ।						
३.१.१.१	स्थानीय पूर्वाधार विकास नीति, २०६१ लाई परिमार्जन गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो १ वर्ष	नीति परिमार्जन भएको हुने।	४, ९
३.१.१.२	स्थानीय पूर्वाधार विकास नीतिलाई स्थानीय तहको योजना प्रकृयामा आन्तरिकीकरण गर्न सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालयहरू	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्याक्रम, स्थानीय तह	निरन्तर	स्थानीय तहको योजनासँग नीतिको सामञ्जस्यता भएको हुने।	४
कार्यनीति ३.१.२ स्थानीय पूर्वाधारका क्षेत्रहरूको विषयक्षेत्रगत मापदण्ड र गुरुयोजना तयार गरिनेछ ।						
३.१.२.१	स्थानीय सडक, सडकपुल, साना सिञ्चाइ, खानेपानी तथा सरसफाइ, फोहोरमैला व्यवस्थापन, झोलुङ्गेपुल, रज्जुमार्ग तथा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो २ वर्ष	मापदण्डहरू तयार भएका हुने।	४, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	केवलकार जस्ता स्थानीय पूर्वाधारका मापदण्डहरू तयार गर्ने।					
३.१.२.२	स्थानीय यातायात लगायत अन्य क्षेत्रहरुको गुरुयोजनाको नमूना तयार गरी कार्यान्वयनमा आवश्यक सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालयहरू	पहिलो २ वर्ष देखि निरन्तर	गुरुयोजना तयार भएको हुने।	४
३.१.२.३	स्थानीय पूर्वाधारका क्षेत्रहरूको मापदण्ड कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहहरूको क्षमता विकास गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालयहरू	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्याक्रम	निरन्तर	मापदण्डहरू कार्यान्वयन भएका हुने।	१, ४
३.१.२.४	गाउँपालिकाका लागि एकीकृत वस्ती विकास, Land Pooling, House pooling तथा भू-उपयोग योजना सहितको एकीकृत विकास गुरुयोजना तयारी र कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने। साथै नगरपालिकाको गुरुयोजना तयारी तथा कार्यान्वयनमा समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालयहरू	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो ५ वर्ष	एकीकृत गुरुयोजना तयार भएको हुने ।	४
कार्यनीति ३.१.३ स्थानीय पूर्वाधारको दिगोपना सुनिश्चित गर्न सहजीकरण गरिनेछ।						
३.१.३.१	स्थानीय पूर्वाधारको मर्मत सम्भार	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	योजना तथा अनुगमन	पहिलो २	नमूना कार्यविधि	३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	पद्धतिको विकास गर्न स्थानीय तहमा कोष स्थापना तथा सञ्चालन सम्बन्धी नमूना कार्यविधि तर्जुमा गर्ने।		शाखा	वर्ष	तर्जुमा भएको हुने ।	
३.१.३.२	स्थानीय तहमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीहरूको क्षमता विकास, जनप्रतिनिधिका लागि अभिमुखीकरण तथा भौतिक निर्माण सम्बद्ध श्रमिकका लागि दक्षता अभिबृद्धिका क्रियालापहरू सञ्चालन गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय	योजना तथा अनुगमन शाखा, स्थानीय पूर्वाधार विभाग, स्थानीय तह	निरन्तर	क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन भएका हुने।	१, ४
३.१.३.३	भवन निर्माणसम्बन्धी मापदण्ड तथा राष्ट्रिय भवन संहिताको कार्यान्वयनमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूलाई सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्थानीय पूर्वाधार विभाग, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर	भवन संहिता र मापदण्ड लागू भएको हुने।	४
३.१.३.४	निर्माण सामग्री परीक्षणका लागि स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालयमा विशिष्टिकृत प्रयोगशाला स्थापना गर्ने तथा स्थानीय तहमा आधारभूतस्तरको प्रयोगशाला स्थापनाका लागि	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय, स्थानीय तह	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	पहिलो ५ वर्ष	प्रयोगशाला स्थापना भएको हुने।	१, ४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	सहजीकरण गर्ने।					
३.१.३.५	स्थानीय तहको भौतिक पूर्वाधारसम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अद्यावधिक गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, योजना तथा अनुगमन शाखा, स्थानीय तह	निरन्तर	तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अद्यावधिक भएको हुने।	४
रणनीति ३.२ सबै स्थानीय तहमा न्यूनतम आधारभूत पूर्वाधारहरू विकासका लागि समन्वय र सहजीकरण गर्ने।						
कार्यनीति ३.२.१ सबै स्थानीय तहका केन्द्रहरू पक्की सडकबाट जोड्ने तथा वडा केन्द्रहरू सर्वयाम सञ्चालित सडक सञ्जालमा आवद्ध गरिनेछ।						
३.२.१.१	सबै स्थानीय तहका केन्द्रहरू पक्की सडकबाट जोड्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, योजना तथा अनुगमन शाखा, स्थानीय तह	पहिलो ५ वर्ष	पक्की सडक निर्माण भएको हुने।	१, ४
३.२.१.२	स्थानीय तहका वडा केन्द्रहरू सर्वयाम सञ्चालित सडक सञ्जालमा आवद्ध गर्न कार्यक्रम कार्यान्वयन, समन्वय र सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, योजना तथा अनुगमन शाखा, स्थानीय तह	१० वर्ष	पक्की तथा ग्राभेल सडक निर्माण भएको हुने।	१, ४
कार्यनीति ३.२.२ स्थानीय तहको प्रशासकीय भवन निर्माणमा सहजीकरण गरिनेछ ।						
३.२.२.१	स्थानीय तहका प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि स्रोत परिचालन, मापदण्ड कार्यान्वयन, अनुगमन तथा सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	मन्त्रालय, स्थानीय तह	पहिलो ५ वर्ष	भवन निर्माण भएका हुने।	४
३.२.२.२	स्थानीय तहका वडा कार्यालय भवन निर्माणका लागि समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	मन्त्रालय, स्थानीय तह	१० वर्ष	भवन निर्माण भएका हुने।	१, ४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
कार्यनीति ३.२.३ स्थानीय सडक सुरक्षा (Local Road Safety) कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।						
३.२.३.१	सवारी चाप र सडक दुर्घटना बढी हुने स्थानीय सडकलाई सडक सुरक्षा लेखाजोखा (Road safety Audit) गरी प्रतिवेदनको आधारमा सुरक्षित बनाउने ।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, योजना तथा अनुगमन शाखा, स्थानीय तह	पहिलो २ वर्षमा सुरु गरी निरन्तर	स्थानीय सडक सुरक्षित भएको हुने ।	३
कार्यनीति ३.२.४ स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ।						
३.२.४.१	स्थानीय पूर्वाधार छनोट र प्राथमिकीकरणका आधार (LocalInfrastructure Selectionand Prioritization Criteria) तयार गरी कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, योजना तथा अनुगमन शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय, स्थानीय तह	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	आधारहरु तयार भएको हुने।	४
३.२.४.२	स्थानीय तहहरूलाई स्थानीय पूर्वाधार विकासको लागि आवश्यकता अनुसार प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने।	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	निरन्तर	स्थानीय तहले प्राविधिक सहयोग प्राप्त गरेका हुने।	४
कार्यनीति ३.२.५ पूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक साधारण निर्माणमूखी वस्तुहरूको सहज र दिगो आपूर्ति व्यवस्थामा सहजीकरण गरिनेछ।						
३.२.५.१	पूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक ढुङ्गा, गिट्टी वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमूखी वस्तुहरूको दिगो र सहज आपूर्ति	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो २ वर्ष	कानून निर्माण भएको हुने।	३, ४, ८

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	व्यवस्थाका लागि कानून निर्माण गर्ने।					
रणनीति ३.३ स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सहलगानी तथा सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रवर्द्धन गर्ने।						
कार्यनीति ३.३.१ स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि सहलगानीका क्षेत्रप्रवर्द्धन गर्न समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ।						
३.३.१.१	स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सहलगानी तथा सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रवर्द्धन नीति, कानून तथा मापदण्ड तयार गर्ने।	विकास सहायता समन्वय शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	पहिलो २ वर्ष	नीति, कानून तथा मापदण्ड तयार भएको हुने।	४, ९
३.३.१.२	स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सार्वजनिक निजी साझेदारीका मापदण्ड तथा समझदारी पत्र तयार गर्न सहजीकरण गर्ने।	विकास सहायता समन्वय शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, स्थानीय तह, निजी क्षेत्र	निरन्तर	मापदण्ड र समझदारी पत्रको नमूना मस्यौदा तयार भएको हुने।	४
३.३.१.३	फोहोरमैलाको दिगो व्यवस्थापनका लागि मौजुदा नीति तथा कानून परिमार्जन गर्ने।	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	पहिलो २ वर्ष	नीति तथा कानून तर्जुमा भएको हुने।	४
३.३.१.४	उपमहानगरपालिकाहरूमा फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, विकास सहायता समन्वय शाखा	पहिलो ७ वर्षदेखि निरन्तर	पूर्वाधार निर्माण भएको हुने।	१, ४
कार्यनीति ३.३.२ सार्वजनिक निजी साझेदारीमा स्थानीय पूर्वाधारका नमूना आयोजना सञ्चालन गरी स्थानीय तहहरूलाई अभ्यस्त गराइनेछ ।						
३.३.२.१	सार्वजनिक निजी साझेदारीमा स्थानीय पूर्वाधार विकासको नमूना (पाइलट) कार्यक्रम सञ्चालन	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो २ वर्ष	नमूना कार्यक्रम सञ्चालन भएका हुने।	१, ४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	गर्ने।					
३.३.२.२	सहलगानी तथा सार्वजनिक निजी साझेदारीमा निर्माण हुने रज्जुमार्ग तथा केवलकार सम्बन्धी आयोजनाको पहिचान गरी कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार आयोजना कार्यालय	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	पहिलो ३ वर्ष देखि निरन्तर	आयोजना पहिचान भएको हुने।	१,४
३.३.२.३	सहलगानी तथा सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालन गर्न सकिने पूर्वाधारका क्षेत्रको अध्ययन तथा सम्भाव्य आयोजनाहरूको पहिचान गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	प्रदेश, स्थानीय तह र निजी लगानीकर्ता	पहिलो ५ वर्षदेखि निरन्तर	पूर्वाधारका सम्भाव्य क्षेत्र पहिचान भएका हुने।	१, ४
३.३.२.४	रणनीतिक महत्वका प्रादेशिक तथा स्थानीय सडकमध्ये यात्रुचाप बढी भएका सडक रुटमा लागत साझेदारी अवधारणा अनुरूप रिफ्रेसमेन्ट सेन्टरहरू स्थापना गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार आयोजना कार्यालय	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, स्थानीय तह, निजी क्षेत्र	१० वर्ष	२१ वटा सेन्टरहरू स्थापना भएका हुने।	१, ४
रणनीति ३.४ स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायतालाई एकीकृत रूपमा परिचालन गर्ने।						
कार्यनीति ३.४.१ स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालनको ढाँचा (फ्रेमवर्क) तयार गरिनेछ।						
३.४.१.१	स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालनको ढाँचा (फ्रेमवर्क)	विकास सहायता समन्वय शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	पहिलो १ वर्ष	ढाँचा तयार भएको हुने।	४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	तयार गर्ने।					
३.४.१.२	विकास सहायता परिचालन गर्न सकिने स्थानीय पूर्वाधार आयोजनाहरूको पहिचान गरी प्राथमिकीकरण सहितको आयोजना बैंक तयार गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	आयोजना बैंक तयार भएको हुने।	२,४
३.४.१.३	स्थानीय पूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी आकर्षित गर्न स्थानीय पूर्वाधार लगानी सम्मेलन गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	विकास सहायता समन्वय शाखा	पहिलो २ वर्ष	लगानी सम्मेलन भएको हुने।	१, ४
३.४.१.४	स्थानीय पूर्वाधार विकासमा संलग्न विकास साझेदारहरू समेतको सहभागिता हुनेगरी Dialogue Forum बनाउने।	विकास सहायता समन्वय शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	Dialogue Forum क्रियाशील भएको हुने।	४
रणनीति ३.५ विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने।						
कार्यनीति ३.५.१ विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनसम्बन्धी असल अभ्यासलाई स्थानीयकरण गर्न आवश्यक नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था मिलाइनेछ।						
३.५.१.१	उत्थानशील समुदायका आधारभूत सूचकहरू सहितको मापदण्ड तयार गरी स्थानीय तहमा लागू गर्न सहजीकरण गर्ने।	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	पहिलो २ वर्ष	मापदण्ड तयार भएको हुने।	४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
३.५.१.२	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनसम्बन्धी क्रियाकलापहरूबीच सामञ्जस्यता कायम गर्न एकीकृत दिग्दर्शन उपलब्ध गराई कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने।	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	पहिलो २ वर्ष	दिग्दर्शन तयार भएको हुने।	४, ९
३.५.१.३	स्थानीय पूर्वाधारका लागि विपद् जोखिम संवेदनशील र जलवायु परिवर्तन अनुकूलित पूर्वाधारको परिभाषा, डिजाइन सहितको नमूना ढाँचा तयार गरी सोको कार्यान्वयनका लागि समन्वय गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	नमूना ढाँचा तयार भएको हुने।	३, ४
कार्यनीति ३.५.२ स्थानीय तहको योजना प्रक्रियामा विपद् जोखिम व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनलाई मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ।						
३.५.२.१	स्थानीय तहको लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनसम्बन्धी रणनीतिक योजनाको नमूना तयार गरी उपलब्ध गराउने।	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	पहिलो १ वर्ष	रणनीतिक योजनाको नमूना तयार भएको हुने।	४
३.५.२.२	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र	वातावरण तथा विपद्	स्थानीय पूर्वाधार विभाग,	पहिलो २	आन्तरिकीकरण	४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	जलवायु परिवर्तन अनुकूलनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्न स्थानीय तहको योजना प्रक्रियामा आन्तरिकीकरण गर्ने।	व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय तह	वर्षदेखिनिरन्तर	भएको हुने।	
३.५.२.३	स्थानीय तहको लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनसम्बन्धी क्षमता विकास गर्ने।	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, विकास साझेदारहरु	निरन्तर	क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।	१,४
३.५.२.४	स्थानीय तहमा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना गर्न सहजीकरण गर्ने।	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, स्थानीय तह	निरन्तर	केन्द्र स्थापना भएको हुने।	१, ४
३.५.२.५	स्थानीय तहमा वारुणयन्त्रको दिगो सञ्चालनका लागि प्रशिक्षण सामग्री (Training Module) तयारी गरी क्षमता विकास गर्ने।	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	पहिलो १ वर्ष	मोड्युल तयार भएको हुने ।	१, ४
३.५.२.६	आवासीय तथा सार्वजनिक भवन र विद्युतीय उपकरणहरूको विद्युतीय परीक्षण (Electrical Audit) को मापदण्ड तयार गरी लागू गर्न सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	स्थानीय पूर्वाधार आयोजना कार्यालय, स्थानीय तह	पहिलो ५ वर्ष	मापदण्ड तयार भई लागू भएको हुने।	४
३.५.२.७	चट्याङ्ग प्रकोप न्यूनीकरणको लागि मापदण्ड एवम् प्रशिक्षण	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	स्थानीय पूर्वाधार विभाग, प्रदेश तथा स्थानीय शासन	पहिलो २ वर्ष देखि	मापदण्ड तयार भएको हुने।	१, ४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	सामग्री (Training Module) तयार गरी स्थानीय तहको क्षमता विकास गर्ने।		सहयोग कार्यक्रम	निरन्तर		
३.५.२.८	संवेदनशील स्थानीय पूर्वाधारहरूको विपद् बिमाको लागि सहजीकरण गर्ने।	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	स्थानीय तह, बिमा सेवा प्रदायक	पहिलो २ वर्ष देखि निरन्तर	विपद् बिमा गर्न सुरू भएको हुने।	१,४
रणनीतिक स्तम्भ-४ सेवा प्रवाह र सुशासन						
रणनीति ४.१ सार्वजनिक सेवामा नागरिकको सरल, सहजर सुलभ पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।						
कार्यनीति ४.१.१ सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई नागरिकमैत्री तुल्याइनेछ ।						
४.१.१.१	अग्रभागमा रही सेवा प्रवाह गर्ने कार्यालय तथा कर्मचारीलाई स्रोत साधन र अधिकार सहित उत्तरदायित्व सुनिश्चित गराउने कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो २ वर्ष	कार्यविधि तर्जुमा भएको हुने ।	५, ६, ९
४.१.१.२	सेवा प्रवाहमा प्रत्यक्ष संलग्न कर्मचारीलाई सेवाग्राहीमैत्री व्यवहारसम्बन्धी तालीम प्रदान गर्ने ।	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन शाखा	निरन्तर	तालीम कार्यक्रममा सेवाग्राहीमैत्री व्यवहार सम्बन्धी सामग्री समावेश भएको हुने।	१
४.१.१.३	सेवा प्रवाह गर्ने समान प्रकृतिका कार्यालयहरूबीच प्रतिस्पर्धा गराई	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण	कर्मचारी प्रशासन शाखा	निरन्तर	उत्कृष्ट कार्यालय र कर्मचारी पुरस्कृत	४, ५, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्ने उत्कृष्ट कार्यालय र कर्मचारीलाई मापदण्ड बनाई पुरस्कृत गर्ने।	शाखा			भएको हुने।	
४.१.१.४	नागरिक वडापत्रमा समावेश हुने आधारभूत विषयवस्तुसहितको ढाँचा तयार गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	सूचना तथा प्रविधि शाखा	पहिलो १ वर्ष	नागरिक वडापत्रको ढाँचा र अन्तरवस्तु तय भएको हुने।	९
४.१.१.५	कार्यालयलाई नागरिकमैत्री, आधुनिक, वातावरणमैत्री र सुरक्षित बनाउने न्यूनतम आधारहरू तयार गर्ने।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	पहिलो २ वर्ष	न्यूनतम आधार तयार गरिएको हुने।	४,९
४.१.१.६	सेवाग्राहीलाई सेवाप्रवाहमा सहजीकरण गर्न कार्यालयहरूमा वैतनिक स्वयंसेवक सहजकर्तासहितको हेल्प डेस्क सम्बन्धी मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा /आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	सहजकर्ता सहितको हेल्प डेस्क स्थापना भएको हुने।	१, ५, ९
४.१.१.७	सेवा प्राप्तिका लागि भर्नुपर्ने फाराम तथा निवेदनको ढाँचालाई सरल र सूचना प्रविधिमा आधारित बनाउने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	ढाँचातयार भएको हुने।	७
४.१.१.८	कार्यालयको भौतिक संरचनालाई सेवाग्राहीमैत्री बनाउन Cubicle	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण	स्थानीय पूर्वाधार विभाग/योजना तथा	पहिलो २ वर्षदेखि	नीति तयार भएको हुने।	१, ६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	Model लगायतका आधुनिक एवम् वैज्ञानिक ढाँचाबमोजिम तयार गर्ने नीति अवलम्वन गर्ने ।	शाखा	अनुगमन शाखा	निरन्तर		
कार्यनीति ४.१.२ सबै तहबाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवालाई सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमा आधारित बनाइनेछ ।						
४.१.२.१	सबै तहका कार्यालयमा विद्युतीय सेवा प्रवाह र अफिस अटोमेशन प्रणाली तयार गरी सूचना प्रविधिमैत्री बनाउने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	प्रणाली तयार भएको हुने।	७
४.१.२.२	प्रत्येक सरकारी कार्यालयको वेबसाइटमा समावेश गर्नुपर्ने आधारभुत अन्तरवस्तु एवम् ढाँचा तय गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो १ वर्ष	ढाँचा तयार भई कार्यान्वय भएको हुने ।	९
४.१.२.३	सूचना प्रविधिमा आधारित सेवा प्रवाहको विश्वसनीयता बढाउन सरकारी वेबसाइट तथा एप्सहरूको नियमित रूपमा सुरक्षा परीक्षण (Security Audit) गर्ने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	सम्वन्धित सरकारी निकायहरू	निरन्तर	सुरक्षा परीक्षण गरिएको हुने ।	७
४.१.२.४	कर्मचारीमा सूचना प्राविधिसम्बन्धी क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	सूचना तथा प्रविधि शाखा	निरन्तर	कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।	१, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
४.१.२.५	कार्यालयबाट प्रवाह हुने सूचना प्रविधिमा आधारित सेवाहरूबारे विभिन्न माध्यमबाट जनचेतना (Digital Awareness) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	निरन्तर	कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।	१, ७
४.१.२.६	सेवाग्राहीले चाहेको बखत आफ्नो सेवाको अद्यावधिक अवस्थाको बारेमा तत्काल जानकारी पाउन service delivery tracking system को व्यवस्था गर्ने।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	सूचना तथा प्रविधि शाखा	पहिलो २ वर्ष	प्रणालीको विकास तथा कार्यान्वयन भएको हुने ।	७
४.१.२.७	इन्टरनेट सेवाप्रदायकसँग समन्वय गरी सम्पूर्ण स्थानीय तहमा इन्टरनेट पहुँच पुऱ्याई विद्युतीय शासन कार्यान्वयन गर्ने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो ३ वर्षदेखि निरन्तर	विद्युतीय शासन सञ्चालन भएको हुने ।	१, ७
४.१.२.८	कर्मचारीहरूको सम्पत्ति विवरण डिजिटल माध्यमबाट अभिलेख राख्ने ।	राष्ट्रिय किताबखाना	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा, योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो ३ वर्षदेखि निरन्तर	सम्पत्ति विवरण डिजिटल माध्यममा राखिएको हुने।	६
कार्यनीति ४.१.३ विपद्को समयमा न्यूनतम सार्वजनिक सेवा प्रवाहको निरन्तरताको सुनिश्चितता हुने गरी नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था गरिनेछ ।						
४.१.३.१	विपद्को समयमा प्रदान गरिने आधारभूत सेवाहरूको पहिचान गरी निर्वाध रूपमा सञ्चालन	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	आधारभूत सेवाहरूको पहिचान गरिएको हुने।	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	गर्ने ।					
४.१.३.२	सूचना प्रविधिको उपयोग गरी विपद्को समयमा कार्यालय सम्बन्धी नियमित कार्य र सेवा प्रवाहको सुनिश्चितताका लागि work from home र service at home प्रणालीको विकास गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	सूचना तथा प्रविधि शाखा	पहिलो ३ वर्ष	प्रणालीको विकास भएको हुने ।	५, ७
४.१.३.३	विपद्को समयमा सरकारी सेवामा संलग्न सबै राष्ट्रसेवक कर्मचारी परिचालनसम्बन्धी नीति तयार गर्ने ।	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	प्राशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	नीति तयार भएको हुने।	५
४.१.३.४	विपद्को समयमा सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्दा अवलम्बन गर्नुपर्ने प्रक्रियाका बारेमा कर्मचारीहरूलाई नमूना अभ्यास गराउने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान तथा अन्य तालीम प्रदायक निकाय	निरन्तर	तालीम सामग्रीमा नमूना अभ्यास समावेश भएको हुने ।	६
रणनीति ४.२ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट प्रवाह गरिने सार्वजनिक सेवामा गुणस्तरीयता कायम गर्न आवश्यक नीति, कानून तथा मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने।						
कार्यनीति ४.२.१ सरकारी निकायबाट प्रवाह गरिने सबै सेवाहरूको कार्यसञ्चालन मापदण्ड तयार गरी लागू गरिनेछ ।						
४.२.१.१	सार्वजनिक सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित निर्देशिकाहरू परिमार्जन एवम् एकीकरण गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाह सरलीकरण निर्देशिका	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	पहिलो ३ वर्षदेखि निरन्तर	एकीकृत निर्देशिका तर्जुमा गरिएको हुने।	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	तर्जुमा गरी लागू गर्ने ।					
४.२.१.२	क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्रमा नागरिक विश्वास अभिवृद्धि गर्ने गरी कानूनी व्यवस्था एवम् कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	पहिलो २ वर्ष	कानूनी व्यवस्था भएको हुने ।	३
४.२.१.३	सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण निर्देशिका, २०६८ परिमार्जन गरी लागू गर्ने र यसलाई प्रदेश र स्थानीय तहका लागि समेत मार्गदर्शक मापदण्डका रूपमा उपयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा मन्त्रालय	कर्मचारी प्रशसनन शाखा	पहिलो १ वर्ष	निर्देशिका परिमार्जन गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।	९
४.२.१.४	सरकारी सेवा प्रवाह गर्दा पालना गर्नुपर्ने न्यूनतम मापदण्डहरू समेटिएको ढाँचा तयार गरी कर्मचारीलाई सुसूचित गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा मन्त्रालय	कर्मचारी प्रशासन शाखा	पहिलो ३ वर्ष	मापदण्ड तथा ढाँचा तयार भएको हुने ।	५, ९
४.२.१.५	स्थानीय तह र वडा कार्यालयबाट सम्पादन गरिने सेवा प्रवाहलाई प्रभाकारी बनाउनका लागि कार्यसम्पादन मानदण्ड (SOP)को ढाँचा सबै स्थानीय तहलाई	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा मन्त्रालय	स्थानीय तह समन्वय शाखा	पहिलो ३ वर्ष	मानदण्डको ढाँचा सबै स्थानीय तहमा उपलब्ध भएको हुने ।	४,९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	उपलब्ध गराउने ।					
रणनीति ४.३ प्रशासकीय सुशासन कायम गर्न आवश्यक औजारहरूको विकास गरी कार्यान्वयन गर्ने ।						
कार्यनीति ४.३.१ सरकारी निकायहरूको सक्षमता, मितव्ययिता र प्रभावकारिता मापन गर्ने वस्तुगत सूचकका आधारमा व्यवस्थापन परीक्षण कार्यलाई संस्थागत गरिनेछ।						
४.३.१.१	कार्यसम्पादनमा सुधार ल्याउन सूचकहरू सहित शाखा प्रमुखसम्म कार्यसम्पादन सम्झौता गर्ने ।	योजना तथा अनुगमन शाखा	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	पहिलो १ वर्षदेखि निरन्तर	कार्यसम्पादन सम्झौता गरिएको हुने ।	५
४.३.१.२	अधिकार, उत्तरदायित्व, जिम्मेवारी र कार्य सम्पादन सूचक सहित सबै कर्मचारीको कार्यविवरण तयार गर्ने । कार्यसम्पादन स्तरको आधारमा मूल्याङ्कन गरी पुरस्कार तथा सजाय प्रणाली स्थापित गर्ने ।	सङ्गठन विकास शाखा	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा/कर्मचारी कल्याण शाखा	निरन्तर	कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयन गरिएको हुने।	५, ६, ९
४.३.१.३	व्यवस्थापन परीक्षण निर्देशिका, २०६७ परिमार्जन गरी सरकारी कार्यालयको व्यवस्थापन परीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने साथै निर्देशिकालाई प्रदेश र स्थानीय तहको लागि मार्गदर्शकको रूपमा उपयोग गर्ने	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	प्रदेश तथा स्थानीय तह	पहिलो २ वर्ष	निर्देशिका तयार भएको हुने ।	४, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	व्यवस्था गर्ने।					
४.३.१.४	सरकारी निकायहरूको व्यवस्थापन परीक्षण गरी ranking सहित नतिजा सार्वजनिक गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	निरन्तर	नतिजा सार्वजनिक गरिएको हुने।	५, ९
कार्यनीति ४.३.२ स्थानीय तहको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको ढाँचा तयार गरी कार्यान्वयनमा सहजीकरण गरिनेछ ।						
४.३.२.१	आर्थिक पारदर्शिता, मितव्ययिता तथा स्रोत साधनको दक्षतापूर्ण उपयोगको लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको ढाँचा तयार गर्ने ।	आर्थिक प्रशासन शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो १ वर्ष	ढाँचा तयार भएको हुने ।	६
४.३.२.२	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको ढाँचालाई स्थानीय तहहरूमा कार्यान्वयन गर्न सहजीकरण गर्ने ।	आर्थिक प्रशासन शाखा	स्थानीय तह समन्वय शाखा, प्रदेश तथा स्थानीय तह शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	सहजीकरण भएको हुने।	६
४.३.२.३	जिन्सी व्यवस्थापनमा एकरूपता कायम गर्न Public Assets Management System (PAMS) सफ्टवेयर लागू गर्ने एवम् यसलाई स्थानीय तहसम्म विस्तार गर्ने ।	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	आर्थिक प्रशासन शाखा	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	प्रणाली लागू गरिएको हुने।	१, ७
४.३.२.४	सबै सरकारी कार्यालयमा ई-हाजिरी/सिसिक्यामरा लगायतका	सूचना तथा प्रविधि शाखा	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	पहिलो २ वर्षदेखि	प्रविधि जडान भएको हुने ।	६, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	प्रविधि जडान गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने ।			निरन्तर		
४.३.२.५	सेवाग्राही तथा कार्यरत कर्मचारीको गुनासो सुन्ने संयन्त्र बनाई गुनासो न्यूनीकरण गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	निरन्तर	संयन्त्रको निर्माण भएको हुने ।	९
४.३.२.६	संवैधानिक निकाय तथा संसदीय समितिका प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुझाव तथा निर्देशन कार्यान्वयन गर्न स्थायी संयन्त्र बनाउने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा, योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो २ वर्ष	संयन्त्रनिर्माण भएको हुने ।	८, ९
४.३.२.७	प्रदेश र स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन प्रारूप तयार गरी लागू गर्ने ।	स्रोत परिचालन शाखा	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	पहिलो २ वर्ष	प्रारूप तयार भई लागू भएको हुने ।	१, ४, ९
४.३.२.८	सबै कर्मचारीका लागि अनिवार्य रूपमा कार्यालयको इमेल तयार गरी आन्तरिक सञ्चारलाई प्रणालीबद्ध तुल्याउने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	सबै शाखाहरू	पहिलो १ वर्ष	कार्यालयको इमेलमार्फत् आन्तरिक सञ्चार गरिएको हुने ।	७, ९
रणनीति ४.४ सार्वजनिक प्रशासनलाई पारदर्शी, सदाचारयुक्त र जनउत्तरदायी बनाउने ।						
कार्यनीति ४.४.१ कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमा सेवाग्राहीको पृष्ठपोषण समेत समावेश गर्ने नीतिगत र कानूनी व्यवस्था गरिनेछ ।						
४.४.१.१	कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनलाई सेवा समूह तथा कामको प्रकृतिअनुसार विशिष्टीकृत गर्ने ।	बढुवा शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्ष	कासमू विशिष्टीकृत भएको हुने ।	५, ६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
४.४.१.२	निजामती कर्मचारीको 360 degree (सुपरिवेक्षक, सेवाग्राही, सहकर्मी र स्वयं) कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने । सोही नीति बमोजिम कानूनमा आवश्यक परिमार्जन गर्ने।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	बढुवा शाखा	पहिलो २ वर्ष	360 डिग्री मूल्याङ्कन नीति तयार भएको हुने। साथै कानूनमा परिमार्जन भएको हुने।	६
४.४.१.३	सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन नियामक निकाय, नागरिक समाज र नागरिक सहितको बहुनिगरानी संयन्त्र बनाई अनुगमन गराउने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	पहिलो ३ वर्ष	संयन्त्र तयार भएको हुने ।	४, ९
४.४.१.४	स्थानीय तहमा सार्वजनिक जवाफदेहिता अभिबृद्धिसम्बन्धी औजारहरू (सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण र सामाजिक परीक्षण जस्ता) को प्रयोगलाई प्रवर्द्धन गर्न समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।	स्थानीय तह समन्वय शाखा	सूचना तथा प्रविधि शाखा	निरन्तर	जवाफदेहिता अभिबृद्धि भएको हुने	४
कार्यनीति ४.४.२ कर्मचारीले धारण र पालन गर्नुपर्ने मानवीय मूल्य, नैतिक मूल्य, आचारण र सदाचारसम्बन्धी ढाँचा तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।						
४.४.२.१	विद्यमान कानूनी व्यवस्था र जनअपेक्षा समेतको आधारमा कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो ३ वर्ष	ढाँचा तयार भएको हुने ।	३, ६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	मानवीय मूल्य र नैतिक मूल्यसूची सहितको मूल्य ढाँचा तयार गर्ने ।					
४.४.२.२	सेवा प्रवेश तथा सेवाकालीन तालीम र क्षमता विकासका अन्य कार्यक्रममा कर्मचारीलाई योग, सकारात्मक सोच, शिष्टाचार तथा आध्यात्मिक चिन्तन बारे तालीम प्रदान गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	तालीम प्रदायक निकायहरू	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	तालीमका मोड्युल परिमार्जन भई यी विषय समावेश भएको हुने।	९
४.४.२.३	पारिवारिक समस्याका साथै कार्यालय सम्बन्धी विविध कारणले समस्यामा रहेका कर्मचारीहरूलाई परामर्श दिन मनोसामाजिक परामर्श सेवा केन्द्रको स्थापना गर्ने ।	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	योजना तथा अनुगमन शाखा	पहिलो ३ वर्ष	केन्द्र स्थापना भएको हुने ।	१, ९
कार्यनीति ४.४.३ सरकारी निकायमा भएका काम कारवाहीसम्बन्धी सूचनालाई वर्गीकरण गरी स्वतःप्रकाशनमार्फत् सूचनामा नागरिकको पहुँच अभिबृद्धि गरिनेछ ।						
४.४.३.१	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली बमोजिम स्व:प्रकाशन गर्नुपर्ने विवरण समयमै प्रकाशन गर्ने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	पहिलो १ वर्षदेखि निरन्तर	स्वप्रकाशन भएको हुने ।	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
४.४.३.२	मन्त्रालय/विभाग/कार्यालयका महाशाखा/शाखाबाट भएका महत्वपूर्ण निर्णयहरू अनिवार्य रूपमा सूचना अधिकारीलाई जानकारी दिने पद्धति स्थापित गर्ने ।	सबै शाखाहरू	सूचना तथा प्रविधि शाखा	निरन्तर	पद्धति स्थापित भएको हुने ।	९
४.४.३.३	कानूनबमोजिम गोप्य राख्नुपर्ने विषयहरू बाहेक सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी भर्चुअल माध्यम, मोवाइल एप्स, वेवसाइट, पब्लिकेशनहरू मार्फत् बढी भन्दा बढी सूचना सार्वजनिक गर्ने।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	सबै शाखाहरू	निरन्तर	सूचना सार्वजनिक भएको हुने।	७, ९
४.४.३.४	कार्यालयमा अफिसियल इमेल, ड्रप बक्स लगायतका प्रविधिहरूको उपयोग गरी आन्तरिक सञ्चारलाई प्रभावकारी बनाउन नेटवर्किङ गर्ने ।	सूचना तथा प्रविधि शाखा	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	निरन्तर	आन्तरिक सञ्चार प्रभावकारी भएको हुने।	७, ९
४.४.३.५	सेवा प्रवाहका सन्दर्भमा उठेका सवालहरू तथा प्राप्त भएका सुझावहरूको विश्लेषण गरी सुधारका लागि गरिएका प्रयास तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यहरूको	सूचना तथा प्रविधि शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	निरन्तर	अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिक भएको हुने ।	४, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
	बारेमा अध्ययन गर्ने ।					
कार्यनीति ४.४.४ निजामती सेवामा मध्यम तहसम्मको जनशक्तिलाई बहुसीपयुक्त बनाइनेछ ।						
४.४.४.१	सङ्गठन संरचनालाई चुस्त बनाउन नयाँ जनशक्ति नियुक्ति गर्दा बहुसीप परीक्षण गर्ने पद्धतिको विकास गर्ने ।	सङ्गठन विकास शाखा	प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	पद्धति तयार भएको हुने ।	९
४.४.४.२	मध्यमस्तरको प्राविधिक कामको लागि उच्च तहको विशेषज्ञको सेवा लिनुपर्ने अवस्थामा सुधार गरी कर्मचारीलाई De-professional Skill सम्बन्धी प्राविधिक ज्ञान तथा तालीम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	तालीम प्रदायक निकायहरू	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।	१, ५, ९
४.४.४.३	कर्मचारीहरूलाई विभिन्न शाखा महाशाखाहरूको कामप्रति जानकार गराउन तथा उनीहरूमा आउन सक्ने एकाङ्गीपन (Monotonous) लाई हटाउन निश्चित अवधिमा Job Rotation गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	सबै शाखाहरू	पहिलो २ वर्षदेखि निरन्तर	मापदण्ड तयार भएको हुने ।	५, ६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा/शाखा	सहयोगी निकाय/महाशाखा/ शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
४.४.४.४	निजामती कर्मचारीहरूको वहुक्षमता विकास गर्नका लागि अन्तर्राष्ट्रिय मुलुक एवम् संघसंस्थामा काजमा खटाउने नीति तर्जुमा गर्ने ।	जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	विकास सहायता समन्वय शाखा	पहिलो ३ वर्ष	नीति तर्जुमा भएको हुने ।	४,९

***नोटः** जोखिम महलमा उल्लेख भएका जोखिमका नम्बरहरूसँग सम्बन्धित जोखिमको विवरण पेज नं. ७३ मा रहेको छ ।*

४.२ समन्वय

यो रणनीतिक योजना प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनका लागि सङ्घीय मामिला तथा सार्वजनिक प्रशासनका सम्पूर्ण आवयवहरूबीच प्रभावकारी समन्वय कायम गरिनेछ। सङ्घीय इकाइहरू, नेपाल सरकारका मन्त्रालय तथा निकायहरू, प्राज्ञिक तथा अनुसन्धनात्मक संस्थाहरू, विकास साझेदारहरू, गैरसरकारी क्षेत्र, स्थानीय सामुदायिक संस्थाहरू, नागरिक समाज एवम् पूर्व प्रशासकहरू लगायतका सरोकारवाला निकाय तथा क्षेत्रबीच पारस्पारिक समन्वय स्थापित गरिनेछ ।

४.३ स्रोत व्यवस्थापन

यस रणनीतिक योजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत तथा वित्त व्यवस्थापन नेपाल सरकार र विकास साझेदारहरूबाट प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

४.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र जोखिम पहिचान

रणनीतिक योजना कार्यान्वयनको चरणमा आउन सक्ने समस्या वा बाधाको समयमै पहिचान एवम् न्यूनीकरण गर्दै कार्यान्वयनलाई लक्ष्योन्मूख तुल्याउनका लागि देहायबमोजिमको व्यवस्था गरिएको छ ।

(क) आवधिक समीक्षा

रणनीतिक योजना कार्यान्वयनको निरन्तर अनुगमनका लागि मन्त्रालयमा एक अनुगमन संयन्त्र स्थापना गरिनेछ। सोको पृष्ठपोषणका आधारमा योजनामा उल्लिखित क्रियाकलापको वार्षिक रूपमा समीक्षा गरिनेछ। वार्षिक समीक्षा सामान्यतया आर्थिक वर्ष समाप्त भएको दुई महिनाभित्र गरिनेछ।

(ख) मध्यावधि मूल्याङ्कन

योजना कार्यान्वयनको पाँच वर्षपछि योजनाको मध्यावधि मूल्याङ्कन गरिनेछ । मध्यावधि मूल्याङ्कन गर्दा उक्त अवधिसम्म हासिल भएका उपलब्धि एवम् कार्यान्वयनको सन्दर्भमा देखिएका कमी कमजोरीको वस्तुगत विश्लेषण गरिनेछ । मूल्याङ्कन अवधिमा भएका कानूनी तथा नीतिगत परिवर्तन एवम् सार्वजनिक प्रशासनका क्षेत्रमा देखिने पर्यावरणीय परिवर्तन तथा उपलब्ध स्रोत साधन समेतको समीक्षा गरी प्राप्त सुझावका आधारमा आवश्यकता अनुसार क्रियाकलाप एवम् स्रोत व्यवस्थापन समेतको परिमार्जन गर्न सकिनेछ ।

(ग) अन्तिम मूल्याङ्कन

योजना कार्यान्वयनको अन्तिम (दशौं) वर्षमा चालु रणनीतिक योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कन र आगामी योजनाको पूर्वतयारी गरिनेछ। दशौं वर्षको पहिलो छ महिना व्यतित भएपछि यस योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कन प्रारम्भ गरिनेछ। यो मूल्याङ्कनबाट प्राप्त अनुभव तथा पृष्ठपोषणलाई दोस्रो रणनीतिक योजना निर्माणको आधारका रूपमा लिइनेछ। रणनीतिक योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरिनेछ।

(घ) संभाव्य जोखिमको पहिचान

प्रस्तुत रणनीतिक योजना कार्यान्वयनका क्रममा आउनसक्ने जोखिमलाई देहायबमोजिम उल्लेख गरिएको छः-

१. स्रोतको सुनिश्चितता हुन नसक्नु,
२. राजनीतिक प्रतिबद्धताको कमी हुनु,
३. कानून कार्यान्वयनमा तदारूकताको कमी हुनु,
४. सरोकारवालासँगको सम्बन्ध तथा समन्वय कमजोर रहनु,
५. कर्मचारीमा उत्प्रेरणाको कमी हुनु,
६. परिवर्तन प्रतिरोधी संस्कार विद्यमान रहनु,
७. सूचना प्रविधि दक्ष जनशक्तिको अभाव रहनु,
८. स्वार्थ व्यवस्थापनको कठिनाई हुनु,
९. नीतिगत निरन्तरताको अभाव हुनु ।

समाप्त

रणनीतिक योजना तयारी कार्यदल

श्री विष्णुदत्त गौतम, सहसचिव, योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा	- संयोजक
डा. दिवाकर लुइँटेल, कार्यक्रम निर्देशक, राष्ट्रिय योजना आयोग	- सदस्य
श्री महेशचन्द्र न्यौपाने, सि.डी.ई. स्थानीय पूर्वाधार विभाग	- सदस्य
श्री डिलाराम पन्थी, उपसचिव, स्थानीय तह समन्वय शाखा	- सदस्य
श्री कविन्द्र नेपाल, उपसचिव, प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	- सदस्य
श्री बाबुराम ज्ञवाली, उपसचिव, आर्थिक प्रशासन शाखा	- सदस्य
श्री हेमराज अर्याल, उपसचिव, स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	- सदस्य
श्री महेन्द्र कुमार सापकोटा, उपसचिव, योजना तथा अनुगमन शाखा	- सदस्य सचिव